

naša luč

1993
april
4

ali bi hoteli živeti v sloveniji?

slovensko gospodarstvo

banke

V Sloveniji je v zadnjih letih nastalo nekaj novih bank. Tako danes celovsko organizacijo **Združenje bank Slovenije** sestavlja 34 bank in hranilnic. Največja med njimi in obenem tudi monopolna še vedno ostaja Ljubljanska banka. Ta je sedaj razpadla na 14 bank, ki nastopajo popolnoma samostojno in

V zadnjih letih se je opazno povečala uspešnost slovenskih študentov. Kljub vsemu, študij redno konča samo vsak tretji študent. Povečalo se je število tistih, ki uspešno končajo svoj podiplomski študij. Zdi se, da počasi a vztrajno stopamo na pot bolj in bolje izobraženega naroda, ki se vse bolj vrača k svojim koreninam — narodna zavest in odprtost v svet.

si velikokrat konkurirajo. Tudi v slovenske bančne organizacije počasi a vztrajno vstopa prostor ponudbe in povpraševanja. Ne smemo pa pozabiti na „črne luknje“, ki so sestavni del bilance teh organizacij. To je sad političnega gospodarjenja komunističnega sistema, ki mu je bila tržna zakonitost kapitala deveta briga. Zato so v Banki Slovenije že začeli s sanacijskimi programi reševanja bank. To pa bo zelo dolgotrajno delo, ki ga bo zopet plačal slovenski narod.

Zagotovo se bo v naslednjih letih slovenski bančni prostor še veliko spremenil. Ustanovile se bodo nove mešane banke, slabe pa bodo počasi propadle. Končni cilj je, da bi imeli tri do štiri močne banke in nekaj manjših specializiranih bank.

univerza v ljubljani

V Sloveniji imamo **dve univerzi**. Prva ima sedež v Ljubljani, druga pa v Mariboru. Najstarejša je Ljubljanska, ki bo letos 3. decembra praznovala svojo **74-letnico delovanja**. Kljub svoji relativni mladosti, pa ima Slovenija večstoletno zgodovino višjega šolstva. Lani je univerza pridobila dva nova člana. To sta **Narodna in univerzitetna knjižnica ter Teološka fakulteta**, ki je bila v svinčenih časih nepravilno in iz čisto političnih razlogov izključena. Kot zagotovo veste, je bila prav Teološka fakulteta eden izmed ustanoviteljev Univerze v Ljubljani.

univerza v mariboru

Sestavljajo jo tri fakultete, dve visoki šoli in univerzitetna knjižnica. Je mlada ustanova, deluje šele **17 let** in je polna elana ter znanstvene ustvarjalnosti. Tako poskuša oživiti štajersko znanstveno delovanje, ki je s svojo **odprtostjo** v svet že obrodilo mnoga povezovanja z evropskimi univerzami.

Ostale verske skupnosti v Sloveniji:

- katoličani vzhodnega obreda (sedež v Metliki)
- evangeličanska cerkev (sedež v Murski Soboti)
- adventisti
- baptisti
- bela gnostična cerkev
- binkoštna cerkev
- islamska verska skupnost

zdravstveno zavarovanje

Zdravstveno zavarovanje se deli na **obvezno in prostovoljno**. Tako smo v obvezno zdravstveno zavarovanje vključeni vsi slovenski državljani (zaposleni, nezaposleni, upoko-jenci, kmetje, obrtniki) kot tudi vsi tujci, ki so pri nas zaposleni ali pa študirajo v naši državi. Pred to novo zakonodajo je samo 38 % prebivalcev financiralo zdravstveno varstvo celotne populacije. Popolno zdravstveno varstvo je zagotovljeno le otrokom, šolarjem in študentom ter vojaškim in civilnim invalidom vojne. Vsi ostali (približno 1,3 milijona ljudi) morajo za popolno oskrbo poskrbeti še s prostovoljnim zavarovanjem. To plačuje vsak posameznik posebej.

Veliko novost predstavlja tudi **prosta izbira** ali pa zamenjava **zdravnika**. Tako izbrani zdravnik mora biti na razpolago skozi vse leto. Kljub vsemu pa imata oba (pacient in zdravnik) pravico do predčasne prekinitve pogodbe.

Slovenija je z mnogimi državami podpisala konvencijo o socialnem zavarovanju. Tam lahko brez doplačila koristimo nujno medicinsko pomoč.

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
Pomlad nad Novo Gorico
(foto Mirko Kambič)

v svetlobi Vstalega

Kristjani živimo iz velike noči: svetloba vstalega Gospoda osvetljuje vse naše bivanje v času in prostoru.

Res je, Kristusa so mnogi v zgodovini ocenjevali zelo različno. Njegovi judovski sodobniki so ga imeli za požrešneža, pijanca, prijatelja lumpov in lovač, bogokletneža in povezanega s Satanom. Talmud, knjiga judovskega verskega prava, ga ima za čarovnika, zapeljivca in političnega upornika proti rimskemu okupatorju. Drugi so ga imeli spet za kaj drugega.

Za nas, njegove učence, velja slejkoprej izpoved apostola Petra: „Ti si Kristus, Sin živega Boga.“ Jezus je edini Odrešenik od greha in pekla in edini resnični Božji Sin. To svoje prepričanje opiramo predvsem na njegovo vstajenje.

Apostol Pavel se je živo zavedal, kako s to resnico naša vera stoji in pade. Zato se tudi ni bal kritično se z njo soočiti. „Če pa Kristus ni vstal, je prazno naše oznanilo, prazna tudi vaša vera,“ je zapisal vernikom v grški Korint, „smo mi lažnive božje priče; smo Kristusovi učenci od vseh ljudi najbolj vredni pomilovanja, ker imamo samo v tem življenju upanje vanj; jejmo in ne pijmo, kajti jutri bomo umrli.“ Takoj zatem pa odločno in nedvoumno zatrdi, da je Kristus vstal, in našteje vrsto prič, ki se jim je prikazal. Marsikdo od teh prič je svoje prepričanje kasneje zapečatil s krvjo. S temi pričevanji se pa Pavlovi „če Kristus ni vstal“ spremenijo v svoje nasprotje: „Ker je Kristus vstal, je resnično naše oznanilo, resnična tudi vaša vera; smo mi resnične božje priče; smo Kristusovi učenci od vseh ljudi najbolj srečni, ker imamo upanje vanj tudi po tem življenju; ne jejmo in ne pijmo samo, kajti jutri bomo živeli.“

To je naš pogled na smisel človekovega bivanja. Da je ta vera nujna vstopnica za v nebesa, nam Sveto pismo jasno pove. Nič manj pomembno pa ni to prepričanje za urejanje čisto posvetnih zadev, denimo družbenega prostora. Koliko lepše bi bilo na ozemlju nekdanje Jugoslavije, ko bi ljudje živeli iz te resnice. In kako brž bi se naš slovenski prostor uredil politično, socialno in gospodarsko, ko bi bila ta vera v vseh plasteh naroda prisotna.

Živimo v svetlobi Vstalega, kajti „jutri bomo živeli“!

Izdajatelj in lastnik: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. Založnik: Mohorjeva družba v Celovcu.
Odgovorni urednik: Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austrija

NAROČNINA
(v valuti zadevne dežele):
Avstrija 200 SCH
Anglija 11 funtov
Belgija 690 bfr

Francija 106 ffr
Italija 24.000 ITL
Nizozemska .. 35 NLG
Nemčija 30 DEM
Švica 27 sfr
Švedska 130 SEK
Avstralija 26 avstr. \$
Kanada 23 kan \$
ZDA 20 \$
Slovenija 800 SIT

Razlika v cenah je zaradi neenake poštnine v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA.

Naročnino lahko plačate tudi na poštni čekovni račun (Österreichische Postsparkasse) štev. 9.564.255

izpolnimo obljubo!

V vzhodni Bosni se je začela operacija „izpolnimo obljubo!“, to je ameriška zračna pomoč krajem vojnega nasilja. Ko pišem te vrstice, je že šest letal odvrlo s padali okoli 40 ton hrane. Ta pomoč je zelo vprašljiva, saj letala mečejo zavitke iz velike višine in ponoči, brez razsvetljave, da s tem varujejo svoje polete. Kdo jih dejansko dobi, je vprašanje, a s to akcijo se je vsaj nekaj premaknilo: svet je pokazal voljo, da bi tem ne srečnežem rad pomagal.

Pošteno povedano, nas to ne skrbi preveč, saj nismo neposredno prizadeti. Nekdo pa je ob tej pomoči razmišljal celo drugače. Ta pomoč je na glavo postavljen svet. Odvrkli bodo nekaj ton hrane in zdravil, namesto da bi poskrbeli, da bi ti kraji sploh ne bili ogroženi in da bi beguncev in

stradajočih ne bilo. Preprečiti bi morali vojno nasilje. Onemogočijo naj blokade, ustavijo naj to nesmiselno vojno, pa bo lahko prišla vsa pomoč do tistih, ki so zaradi vojne prizadeti. Zahodni svet se iz teh ljudi dejansko norčuje, obenem se pa še hvali, da jim pomaga.

Evropa in Amerika bi morali imeti toliko poguma in moči, da bi vojno ustavili in nekaj pregretyh glav prisilili, da bi si svoje „pravice“ zagotovili z mirnimi pogovori in dogovori, namesto da z etničnim čiščenjem zadovoljujejo svoje apetite in se pri tem z nasiljem, ki ga do zdaj svet zlepa ni poznal, znašajo nad nedolžnimi prebivalci.

Naj bo meja še tako sporna, morali bi najti pot za mirno rešitev. A videti je, da jih ta nesmiselna vojna in vse to trpljenje ne moti preveč. Vse skupaj je samo vojaški „poligon“ za preizkušanje medsebojnih moči. Prav zato se Evropa ne odloči, da bi naredila konec temu zločinu.

Precej več „korajže“ je imela skupina ljudi, ki je pripravila eksplozijo v največji stavbi sveta. Okoli ene tone razstreliva je to zgradbo v New Yorku pošteno pretreslo in res samo trdni gradnji se lahko njeni prebivalci zahvalijo, da se nebotičnik ni sesul. Človek, ki je pripravil eksplozijo, ni imel ravno preobčutljive vesti, da bi se spraševal, kaj se bo zgodilo s skoraj sto tisoč ljudmi v stavbi, če se sejuje. Poklical je po telefonu policijo in povedal, da je ta atentat maščevanje za ameriški zračni most v Bosni.

Pustimo vprašanje, če je to res, ob

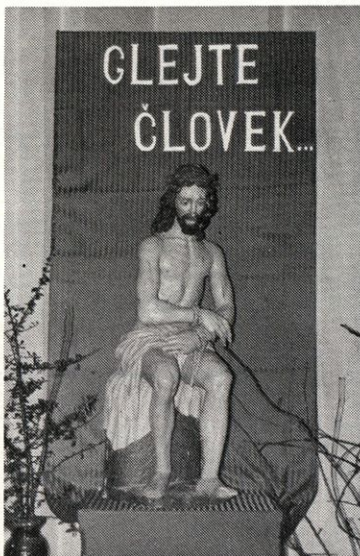
strani, posebno ker se je tisti dan skoraj dvajset organizacij „hvalilo“ s tem uspešno uresničenim junaštvom nasilja. Navadna človeška logika ob takem dogodku umolkne, ker nima besed. To je kratko malo nerazložljivo, razen če upoštevamo dejstvo, da obstaja na svetu božje in satansko (pa naj svet to prizna ali ne).

Naj dodam še težave našega ljube-ga vsakdanjika, ko je vedno več ljudi brez dela, kupna moč denarja pada, gospodarstvo ne napreduje, na obzorju pa ni nič svetlega. Vso to bedo spremljajo stavke, ki so največkrat izsiljevanje in grožnja.

In ob vsem tem naj pišem o lepoti velikonočnih praznikov? Le kje naj najdem upanje in veselje za velikonočno razpoloženje?

Res lahko napišem, da smo v podobnem položaju, kot so bili apostoli po Jezusovi smrti. „Mi pa smo upali,“ sta rekla učenca na poti v Emavs, „da nas bo Kristus rešil, a prišel je veliki petek in sramotna smrt na križu. To križanje se nam je za večne čase zarezalo v dušo. Upali smo — a se je vse podrlo.“ Tudi mi v Sloveniji smo upali, da bo v demokraciji pri nas teklo samo mleko in med, pri tem pa pozabili, da morata dva rodova pošteno garati, če hočeta propadlo kmetijo spet postaviti na noge.

Velikonočno jutro. Kamen je odvaljen, grob prazen, straža je zbežala. Le uboga Magdalena ne miruje, ne more iz svoje kože: Jezusa je preveč

ljubila, da bi mogla dopustiti, da se ji vse poruši. Sramotna smrt na križu je ne stre, da bi zbežala, tudi mrtve- mu hoče izkazati dobroto, zato hiti takoj po končanih praznikih na Golgoto.

Namesto da bi se lahko tam v miru razjokala, jo čaka razočaranje — prazen grob. A tudi tedaj ne miruje. Ko opazi „vrtnarja“, ga takoj povpraša, če je on vzel truplo in kam ga je dal, da ga bo ona vzela.

„Marija!“

„Rabuni!“

Dve besedi in vse je rešeno. Kot na krilih hiti Magdalena k apostolom, da jim sporoči veselo novico: Kristus je vstal!

Apostoli so sicer pohiteli preverjat nemogočo vest, našli prazen grob, a so kljub temu ostali brez veselja. Šele osebno srečanje z Vstalim, ko so jedli z njim, jim je počasi odprlo oči.

Tomaž pa resnice o vstajenju še vedno ne more sprejeti. Šele ko se mu izpolni želja, da lahko položi roko v Jezusovo rano na prsih, izpove: „Moj Gospod in moj Bog!“

Takšni so bili očitvidci ob sprejemanju resnice, da je Jezus vstal: začuden, počasni, polni dvomov. Koliko „dela“ je imel Gospod, preden jih je prepričal o tem. Šele ko so prejeli Svetega Duha, so bili ozdravljeni človeških dvomov in so lahko drugim oznanjali resnico velike noči.

— — —

Mi se čudimo, da nam velikonočni prazniki postajajo samo prosti dnevi, dnevi brez vsakega veselja in navdušenja. V naše življenje vstali Kristus skoraj ne vstopi. Saj ne bo časa niti za procesijo, še manj za mašo. Tisoč

izgovorov bomo imeli, naredili si bomo nekaj lepih dni, mnogi se bodo odpravili na pot, vse skupaj bo bolj preseljevanje narodov kot resnično praznovanje in doživljanje skrivnosti Kristusovega vstajenja.

Vem, da mi bo marsikdo ugovarjal, češ, naredili bomo domačo potico, pripravili pirhe in nesli k žegnu.

Ja, mizo bomo še nekako obložili z znamenji našega domačega žegna, z jestvinami, ki ponazarjajo Kristusovo trpljenje in vstajenje. Ali pa bomo našli tudi čas za srečanje s Kristusom? Ali bomo imeli pogum priznati, da potrebujemo njegovo odrešujočo besedo: „Odpuščeni so ti tvoji grehi, pojdi v miru“? Bojim se, da smo na to pozabili. In ob tem tudi na to, da smo ob vseh dobrinah postali dejansko siromaki. Z Bogom se moramo spraviti. To je ves smisel Jezusovega križa in vstajenja.

Jezus nam hoče tudi letošnjo veliko noč povedati, da je tu, med nami. Hoče nam dati svoj mir. Teга nam da

lahko samo, če se srečamo z njim osebno. Ne moremo poslati stare mame, da bo šla k spovedi in obhajilu namesto nas.

— — —

Sebi in Vam vsem želim, da bi nas velikonočni obredi spet prepričali, da je Kristus izpolnil obljubo o svojem vstajenju. Vstal je, da nam prinese božje življenje za čas in za večnost.

Samo od mene je odvisno, ali sem pripravljen sprejeti to resnico in iz nje živeti. Sprejeti resnico o vstajenju, Kristusovem in svojem, pomeni biti poln veselja, globokega in mirnega, pristnega in božjega.

Gospod, obogati nas z vero, da se bomo mogli spet veseliti tvoje zmage nad grehom in smrtjo in iz vse duše praznovati veliko noč. Samo tako bomo lahko postali nosilci novega upanja v našem nesrečnem, vase z gledanem stoletju.

Vaš don Kamilo

velika noč

izpolnitev hrepenjenja

Najstarejša priča že izraža njegov pomen in smisel:

„Tretji dan je od mrtvih vstal, kakor je v pismih“ (1 Kor 15, 4). Kristusovo vstajenje je izpolnitev obljub stare zaveze, izpolnitev Izraelovega hrepenjenja in želja. Od vsega začetka je Bog Izraelcev živi Bog, Gospod življenja in smrti, močno je upanje, da On nič živega ne bo prepustil smrti.

„Zakaj moje duše ne boš prepustil kraljestvu mrtvih, svojemu sve-

življenje v ljubezni

Dolžnost brez ljubezni te napravi hladnega.
Odgovornost brez ljubezni te napravi brezobzirnega.
Pravičnost brez ljubezni te napravi trdega.
Prijaznost brez ljubezni te napravi neiskrenega.
Modrost brez ljubezni te napravi trdosrčnega.
Urejenost brez ljubezni te napravi malenkostnega.
Poštenost brez ljubezni te napravi domišljavega.
Življenje brez ljubezni je nesmiselno.

temu ne boš dal gledati trohnože“ (Ps 16, 10).

V začetku je vsebina še nejasna, nedoločena. V obdobju asirske in babilonske sužnosti, krvavih preganjanj in mučeništva se izoblikuje upanje v pričakovanje vstajenja od mrtvih ob koncu časov: „ . . . kralj sveta pa nas bo spet obudil k večnemu življenju“ (2 Mkb 7, 9). Nova zaveza trdi za Jude nekaj nezaslišanega, da je Bog Jezusa že obudil od mrtvih, to pomeni, da se konec časov že uresničuje. Bog je v Jezusu Kristusu končno veljavno izpolnil upanje. Potrdil je tudi Jezusovo oznanilo o prihodu Gospodovega kraljestva. Jezusova smrt ni bila nesmiseln konec, ampak pravi začetek. V Njem se je začelo novo stvarjenje. V velikonočnem bogoslužju je na široko razloženo Jezusovo velikonočno oznanilo kot izpolnitev, ne samo Izraelovega, ampak upanja celotnega stvarstva.

V prvem berilu nas bogoslužje popelje na začetek, k prvemu stvarjenju: *Bog priklič v življenje, kar je nič; v novem stvarjenju pa kliče k življenju mrtve.* Bog je vedno na strani življenja in nasprotnik smrti. Drugo berilo oznanja Vstajenje kot izpolnitev zgodovinske odrešenja, ki se je začela z Abrahamom. V tretjem berilu se Vstajenje razodeva kot dopolnitev Izraelove rešitve iz Egipta. Prehod skozi valove Rdečega morja je podoba Jezusovega prehoda skozi smrt v življenje. Ostala berila pojasnjujejo, da so z vstajenjem izpolnjene preroške obljube o obnovi izvoljenega ljudstva, kateremu bo Bog ustvaril novo srce in novega duha.

svetla prihodnost

To je bil pogled nazaj. Vstajenje je veliko bolj usmerjeno v bodočnost: *Jezus je prvi od vseh, ki bodo vstali;* Bodočnost je na stečaj odprta. Njegovo Vstajenje je jamstvo, da bo končno zmagalo življenje nad smrtjo, resnica nad lažjo, pravica nad krivico, ljubezen nad sovraštvom. Jezusovo Vstajenje je osnova upanju, da bomo tudi mi vstali k večnemu življenju. Upamo, da bo ob vstajenju skupaj z dušo prenovljeno

tudi naše telo in celotno veselje. Iz vsebine tega upanja je izvzeto samo zlo, medtem, ko bodo vsa človeška hotenja in početja, storjena iz ljubezni, sprejeta v resničnost novega stvarjenja.

Bog, ki se razodene

V novi zavezi je Vstajenje označeno kot dejanje božje vsemogočnosti. V Jezusovem vstajenju se Bog javlja kot popoln Gospodar nad življenjem in smrtjo, ki vse obvlada, kateremu je vse poslušno, nanj se brezpogojno lahko zanesemo v življenju in smrti:

„Gospod življenje jemlje in daje, vodi v podzemlje in zopet nazaj pripelje“ (1 Sam 2, 6).

Sv. Pavel opiše Boga kot bitje, „ki oživilja mrtve“ (Rim 4, 17). Stavek „Bog, ki je od mrtvih obudil Jezusa“, je opis in opredelitev novozaveznega Boga. V Jezusovem vstajenju je dokončno in nepresežno razodeto, kdo je Bog: tisti, katerega moč zaobseže živ-

ljenje in smrt, bitje in nič, živi Bog, ki je življenje in ki ga daje, ustvarjalna ljubezen in zvestoba — nanj se tudi v uničenju vseh človeških možnosti lahko zanesemo.

Vera v Jezusovo vstajenje ni privesek ali dodatek verovanju, ampak povzetek vere v Boga — Vseobsegajočo moč življenja. Ko razglabljamo, ali bi ali ne bi sprejeli velikonočno vero, se navsezadnje odločamo za življenje iz lastnih zmogljivosti in za vse, kar nudi svet, ali pa tvegamo in se v življenju in smrti popolnoma zanesemo na Boga, se mu zapišemo z vsem srcem in bitjem.

Gre za osnovno usmeritev, za smisel bivanja, za vprašanje, ali Boga vzamemo zares ali ne. Sv. Pavel je, o življenju iz moči daru vstajenske vere, slikovito a odločno zapisal:

*„V vsem nas tiskajo, toda nismo utesnjeni;
v negotovosti smo, pa ne obupujemo;
preganjajo nas, pa nismo zapuščeni;
ob tla nas mečejo, pa nismo pobiti;
na svojem telesu vedno okrog nasimo Jezusovo umiranje,
da se tudi Jezusovo življenje na našem telesu razodene.“*

(2 Kor 4, 8–11)

Sv. Pavel, v apostolskem prizadevanju in naporu, na svojski način razodeva Jezusovo smrt in vstajenje; tudi vsak kristjan naj s svojim življenjem in delom napravlja, da bosta zaznavni.

Stremeli naj bi za tem, kar je v nebesih, kjer sedi Kristus na božji desnici. Ne gre za omalovaževanje zemeljskih dobrin ali zanemarjanje prizadevanja za božje reči na zemlji. Trudili naj bi se, da bi bilo vse zemeljsko početje usmerjeno v končni cilj, v upanju na nebeško moč pa ustvarjali za življenje in delovanje v svetu.

(dalje na strani 6)

iz pisma prizadetega otroka

V začetku so me pošiljali zdaj v eno zdaj v drugo bolnišnico. Govorili so, da „v rejo“. Cele mesece sem imel cevke povsod, dobival sem ves čas injekcije. Tega nisem maral. Res je, moje življenje je bilo tedaj morda „podživljenje“, a živel sem . . . Povem vam pa, da je zame (ali za nas ni?) življenje lepo. Lepo! Kadar je sončni žarek posijal skozi prečnice okna v bolnišnici, sem ga zajahal in odšel z njim daleč, daleč . . . V sanjah sem obiskal čudovite dežele, kjer sem preživiljal prekrasne počitnice. Ko pa sem pristal, sem bil zadovoljen, na varnem. Spet sem se znašel v domačem svetu.

Zadnjič sem dobil zelo lepo darilo . . . Mojega očka pa so na nekem srečanju spraševali o meni in je rekel — če sem prav razumel — da za uspeh v življenju ni važno, da si inženir ali poslanec . . . , ampak „da ljubiš in si ljubljen“. No, zagotavljam vam, da sem v življenju zelo uspešen, čeprav sem star komaj deset let in pol in sem pravi mini-človek.

Življenje je vendar najlepši dar, ki sem ga prejel: najprej od svoje rodne matere, nato od zdravnikov in bolničark, ki so me zdravili s tolikšno ljubeznijo in prizadevnostjo . . . Očka in mamica sta mi to rekla, in vem, da je res.

Če vam je bila moja zgodba všeč in ste jo razumeli, vas prisrčno pozdravljam in vas imam rad.

Če pa vam ni bila všeč in je niste razumeli, vas imam še rajši. Nekaj vam manjka, in to je za vas najtežja prizadetost . . . Manjka vam ljubezen.

Gitar-Mohr
Zeitschrift der Hoffmann
Foto: XIRA-Bild

velika noč

(nadaljevanje s 5. strani)

On, ki prihaja

Jezusova skrivnost je ljudem in apostolom ostala prikrita, kljub nauku in delom, ki so vzbujala ugled in občudovanje in ki so močno poudarjala posebnost njegove Osebe in poslanstva.

Šele ob vstajenju so se prepričali, da je on obljubljeni Mesija, božji Sin, odrešenje Judov in poganov. Evangeliji so pisani iz velikonočne vere; poročanje o Jezusovih besedah in dejanjih izraža versko prepričanje.

Z obujenjem je Bog potrdil Jezusovo oznanilo in zahteve. Kristusovo obujenje, dojeto kot dejanje božje vsemogočnosti, je deloma obšlo zlasti za Jude nepremagljivo spotiko in pohujšanje, da je na križu umorjeni obljubljeni Mesija, božji Maziljenec. Tisti, ki so ga voditelji zavrgli in pogubili, je z obujenjem priznan kot nedolžni, pravični in Davidov sin:

„Po telesu rojenem iz semena Davidovega, po duhu svetosti pa do ločenem za mogočnega Sina božjega po vstajenju mrtvih“
(Rim 1, 3—4).

Z vstajenjem je Jezus postal vladar in Mesija, čeprav ne v smislu judovskih pričakovanj. Križu ni bila v celoti odvzeta „pohujšljivost“ — bil je privzet v božji načrt.

Z vstajenjem je Jezusov odnos do Boga dobil pravi pomen. Že v svojem zemeljskem življenju je dal Jezus ljudem slutiti, da ima z Bogom Očetom „vročo linijo“, da je z njim vedno in na poseben način povezan. Apostoli so se Jezusovega božjega sinovstva popolnoma zavedli ob

vstajenju. Pavel je bil gotov, da mu je Bog pred Damaskom razodel svojega Sina. Neverni Tomaž ob srečanju z Vstalim ponižno poklekne: *„Moj Gospod in moj Bog.“*

Vsi častni nazivi, s katerimi je krščanska praskupnost izražala vero v Jezusa (Mesija, Gospod, božji Sin, božji Služabnik . . .), črpajo vrednost in veljavo iz vere v vstajenje. Le-to je neizčrpen vir razglabljanja o Jezusu kot oznanjevalcu Besede, dobrotniku in Odrešeniku, ki je prisoten v vseh trenutkih zgodovine do konca sveta.

poveličanje

Jezusovo potrditev in njegovo vključitev v božjo vsemogočnost izraža nova zaveza z besedo „poveličanje“. Navezuje se na *Psalm 110*, ki ga je prva cerkvena skupnost mesijansko razlagala: *„Sédi na mojo desnico, dokler ne položim tvojih sovražnikov za podnožje tvojih nog.“* Sporočilo, da je Jezus povzdignjen na božjo desnico, je položeno v usta sv. Petru, ko pred velikim zborom priča Zanj, in se potem ponavlja skozi vso novo zavezo. Jezusov častni sedež na božji desnici je podoba, ki pove, da je deležen božje slave, oblasti, moči in božanstva. On je preprosto „Gospod“, „naš Gospod“. Poveličanje pomeni Jezusovo vključitev v dej oblasti, ki je Bogu enakovredna. Pavel piše: *„Zato ga je Gospod povišal in mu dal ime, ki je nad vsa imena, da se v Jezusovem imenu pripogne vsako koleno . . . in da vsak jezik prizna v slavo Boga Očeta, da je Jezus Kristus Gospod“* (Fil 2, 9—11). Jezus je torej slovesno oklican za vladarja vesolja in sveta, mrtvih in živih. Njemu je vse podvrženo: nebo in zemlja, božji nasprotniki, moči in oblasti. Njegovo vladanje je prikrito, zastira ga zlo,

vendar je nesporno in neovrgljivo. Kristus vlada in gospoduje, „dokler ne položi vseh sovražnikov pred svoje noge“. V Razodetju je že sedaj oklican kot Kralj kraljev in Gospod gospodov.

vnebohod

Luka opisuje vnebohod na svojski način, vendar pove isto. Vnebohod ni nikakršen vesoljski polet. Oblak, ki zakrije odhajajočega Kristusa, je že v stari zavezi podoba božje prisotnosti in moči; gre torej za dejstvo, da je Jezus prešel v nadčasovno in nadprostorsko božjo slavo. Vnebohod se izvrši v okviru Jezusovega zadnjega prikazanja. Za apostole pomeni Vnebohod, da jih Jezus zapušča, da ne bodo več uživali njegove vidne prisotnosti in, končno, da se bo enkrat vrnil. Apostolom je tudi jasno, da jim je, potem ko je stopil v božjo slavo, vseeno blizu; na božji način ostaja z njimi.

Od vstajenja do vnebohoda je 40 dni. Po svetopisemskem izrazoslovju je število 40 poseben sveti čas. 40 let so Izraelci tavalili po puščavi, 40 dni je bil Mojzes na gori Sinaj in prav toliko časa je Elija potoval do Horeba, 40 dni se je Jezus postil, 40 dni se je prikazoval. Z vnebohodom pa se je začel nov čas — čas Cerkve. V njem je Jezus blizu svojim, ko jim pošlje od Očeta Svetega Duha, jih obdari z močjo za nadaljevanje njegovega dela na zemlji. Ko Luka opisuje dogodke obujenja, vnebohoda in prihoda Sv. Duha, hoče dopovedati, da se Jezusov čas in njegova doba nadaljuje v Cerkvi. Časa obeh se prekrivata 40 dni; čas Cerkve je spét s časom, ko se je Jezus po vstajenju mudil na zemlji. Bolj kot zaključek je vnebohod nov začetek. Uvaja čas, ko bo Jezus, poveličani Gospod, po svojem Duhu v Cerkvi in zgodovini nadaljeval svoje delo.

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

ŠKOFIJSKA KLASIČNA GIMNAZIJA

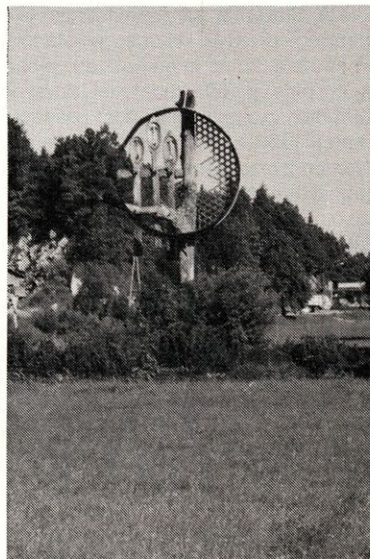
Jeseni letos bo začela s poukom Škofijska klasična gimnazija za razpisanih 112 učnih mest. Na informativnih dneh je bilo veliko zanimanja za to privatno gimnazijo: za vpis se je nabralo še enkrat več kandidatov, kot je bilo razpisanih mest... Vodstvo bo poskušalo v največji možni meri zadovoljiti željam prosilcev! — Poleg običajnih predmetov bodo poučevali verouk, latinščino in po izbiri tudi grščino. Z uspešno opravljenom matura se bo možno vpisati tudi na katoliške univerze po svetu. — Medtem intenzivno prilagajajo prostore v Zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano, kjer bodo učni prostori nove gimnazije.

PRVI ITALIJANSKO-SLOVENSKI SLOVAR

Državna založba Slovenije je izdala ponatis prvega italijansko-slovenskega slovarja, ki ga je 1607 sestavil in objavil A. Alasio da Sommaripa. Ponatis edinega ohranjenega primerka je izšel v 600 izvodih. Slovar vsebuje nad 2600 italijanskih besed in nekoliko več slovenskih enakovrednic, kratko slovnico, nekaj praktičnih vzorcev pogovorov, osnovne molitve in cerkvene pesmi. Knjiga predstavlja prvi ohranjeni primerek katoliškega slovenskega tiska.

KREKOVA BANKA

Slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar je 19. februarja blagoslovil prostore sedeža najmlajše slovenske banke, Krekove banke, na Slomškovem trgu 18 v Mariboru. Slovesnosti so se udeležili poleg predstavnikov Cerkve na Slovenskem, slovenskih in tujih bank, zastopniki cerkvene banke Liga iz Re-

*Simbol Ribnice stoji ob cesti,
tik pred tem krajem.*

gensburga, Sparkasse iz Bayreutha in Raiffeisen iz Gradca. Krekova banka je dobila dovoljenje za poslovanje 22. januarja 1993. Dejstvo, da je ustanovitveni kapital presegel 10 milijonov DM, potrjuje pravilnost odločitve, tako da lahko govorimo o pomembnem dogodku v Sloveniji.

USPEŠNA ZDRAVILIŠKA SEZONA

Število gostov v 16 slovenskih zdraviliščih se je lani v primerjavi s 1991 povečalo za 18 odstotkov, v primerjavi z 1990 pa za 6,8 odstotka. Naša zdravilišča so prevzela tretjino vseh turističnih nočitev 1992 v Sloveniji. Povečalo se je tudi število tujih gostov, in to kar za 90 odstotkov, nočitev pa za 62 % (vse v l. 1992 v primerjavi s 1991); prednjačijo Avstrijci, sledijo jim Italijani. V istem obdobju se je povečal tudi delež tujih turistov, in sicer za 26 odstotkov, a je vseeno ostal pod ravnijsko iz leta 1990.

STO LET PLANINSKE ORGANIZACIJE

V Gallusovi dvorani Cankarjevega doma so 28. februarja slovesno pro-

slavili stoto obletnico dela Planinske zveze Slovenije ali Slovenskega planinskega društva, kakor se je ustanova imenovala, ko so jo na pobudo „piparjev“ (pipa je bila tedaj del obvezne opreme vsakega planinca) osnovali marca 1893 na kraju današnje Name. Namen zveze je bil preprečiti vsiljivim nemško-avstrijskim planinskim društvom, da bi slovenske gore po svoje preimenovali in se jih počasi docela polastili.

V stoletnem delovanju je število članov naraslo na 95.000 in se bo še večalo zaradi zoženih možnosti obmorskega turizma. 20 odstotkov Slovencev je rednih obiskovalcev gora... PZS vzdržuje 163 planinskih koč in 7000 km planinskih poti.

NOVI BANKOVEC

Banka Slovenije je 22. februarja izdala bankovec za 200 tolarjev. Na njem je upodobljen skladatelj Jakob Gallus.

ŠEST LET UPADANJA ZAPOSLENOSTI

Zaposlenost v državnih podjetjih je l. 1987 dosegla rekord z 840.592 zaposlenimi. Potem se je število zaposle-

nih vsako leto krčilo, tako da jih je bilo decembra 1991 samo še 675.854. V letu 1992 je statistični urad zaposlenim v družbenem sektorju začel prištevati tudi zaposlene pri privatnih podjetnikih. Izkazalo se je, da je privatni sektor zelo malo omilil brezposelnost: dal je zaposlitev samo 5856 osebam, medtem kot so državna podjetja v istem obdobju postavila na cesto več kot navedeno množico, saj je bilo lani decembra vsega skupaj zaposlenih samo še 638.392, torej 202.200 manj kot v najboljšem letu 1987, oziroma toliko kot maja 1974. Te številke vzbujajo skrb tudi zato, ker zdajšnje propadanje delovnih mest onemogoča zaposlitev znanega dela mlade generacije, ki je zaključila šolanje.

SEJEM „VAROVANJE-SECURITY 93“

Letos je na sejmu do 2. od 5. marca sodelovalo 105 razstavljalcev iz Slovenije (67), iz Italije (13), iz Avstrije (9), iz Velike Britanije (6), iz Nemčije (4), iz Hrvaške (2), po eden iz ZDA, Izraela in Koreje. Na 2500 kv. metrih razstavne površine so obiskovalci videli varnostne sisteme, s katerimi je možno zavarovati praktično vse, nadalje pos-

lovanje in delovanje raznih varnostnih služb, specializirani sistemi za varovanje objektov... Dejavnost svojih operativnih komunikacijskih centrov je predstavilo slovensko notranje ministristvo. Ob otvoritvi je bilo poudarjeno, da so varnostni pripomočki in sistemi uspešni samo ob ustreznem sodelovanju zaščitenih.

NARAŠČANJE KRIMINALA

Na naraščanje kriminala vseh vrst so v preteklem letu vplivali: tranzitnost Slovenije za mamila (tedensko do 100 kg heroína) in orožja, bližina vojne in begunci, sovraštvo do tujcev, neurejena razmerja s Hrvaško in neustrezna zakonodaja. Lani smo registrirali 5882 prometnih nesreč, leto prej 5479, v katerih je umrlo 492 ljudi, to je 30 več kot 1991. Kriminaliteta je narasla za 27 %, torej od 42.250 dejanj leta 1991 na 54.085 lani. Gospodarski kriminal je bil 1992 za 32,9 % večji kot leto prej. Sodišča so obravnavala 11.508 vlovov (uspešno raziskanih 31,7 %), 503 drznih tatvin, 431 tatvin avtomobilov, 43 umorov in 54 poskusov umora. Tolikšna porast kriminala je v razvitem svetu znak za preplah. Tudi pri nas so se zganili: uvajajo dopolnilno šolanje policistov, koordinacijo vseh rodov policije, nastavljanje rajonskih policistov...

Pogled na Krko s kapiteljskega griča v Novem mestu.

VIROZA V SLOVENIJI

Po podatkih Zavoda za zdravstveno varstvo je od decembra 1992 do konca februarja letos v Sloveniji za virusnim prehladnim obolenjem zbolelo 12.000 ljudi. Največ obolelih je bilo na Štajerskem, kjer so prepovedali obiske v mariborski bolnišnici. Obolenje traja od tri dni do več tednov.

NOVE SLOVENSKE ZNAMKE

Ministrstvo za promet in zveze je predstavilo nove znamke za 1 tolar (motiv: škofjeloški kruhek), 6 tolarjev („bajta“ z Velike planine) in 44 tolarjev (kraška hiša). Ko bo redna serija kompletna, bodo na znamkah predstavljene vse pomembnejše znamenitosti Slovenije.

od tu in tam

BELTINCI

Prireditev „Zaigramo in zapojmo po domače“ že več let razveseljuje Beltince. V prireditvi se vključujejo mnoge glasbene skupine od blizu in daleč, v zadnjem letu so se jim pridružile tudi avstrijske . . . Posebno veselo je bilo 27. februarja, k čemur so prispevali ansambli z bogato folklorno glasbeno tradicijo, kot so skupine Gašparji, Pre-rod, Šarm in avstrijski Zweiländer kvintet.

CERKNICA

Letošnji tradicionalni in osrednji slovenski pustni festival je bil še posebej bogat. Iznajdljivi organizatorji so motive za velike maske, ki so se zvrstile na cerkniških ulicah, vzeli iz bogate krajevne zakladnice starih naravnih bitij. Res lepe žabe, veliki zmaji in podobna bitja so bila kljub slabemu vremenu paša za oči obiskovalcev. Tako vesela kulturna dediščina ponovno dobiva privlačno in bogato podobo.

DOMŽALE

Domžalski oddajnik prenaša slovenski radijski program v Evropo že od leta 1928. Bil je dvakrat uničen: 1941 (Nemci) in 1991 (JLA). Ker je bomba jugoslovanskega vojnega letalstva uničila 600-kilovatno napravo, so morali oddajati s starim 100-kilovatnim oddajnikom, pri čemer je bila slišnost slovenskega radia po Evropi bistveno slabša. Novi oddajnik, ki je stal 2,3 milijona DM, je v glavnem soinvestirala avstrijska ORF. Oddajnik je tehnično tako izpopolnjen, da se že ob polovični moči sliši dlje kot prejšnji.

ILIRSKA BISTRICA

Zadnji dan februarja je bil v baročni cerkvi sv. Jurija koncert baročnega kvarteta Illyricus iz Ilirske Bistrice. Organizirala ga je domača Zveza kultur-

Dobrova pri Ljubljani je gručasta vas ob cesti Ljubljana—Polhov Gradec, ki ima mogočno božjepotno Marijino cerkev.

nih organizacij z namenom, da prostovoljne prispevke vnovčijo v obnovo baročne cerkve v Zajelšju.

KAMNIK

Osnovna šola iz Stranj je v sodelovanju z Zvezo kulturnih organizacij iz Kamnika pripravila 17. februarja v dvorani Veronika prireditev o planšarski kulturi na Veliki Planini. Program je vseboval poleg glasbenega dela predstavitev ljudskih običajev: vasovanje, šranganje, prenos bale in ženitev ter prikaz planšarskih dejavnosti.

KOČEVSKA REKA

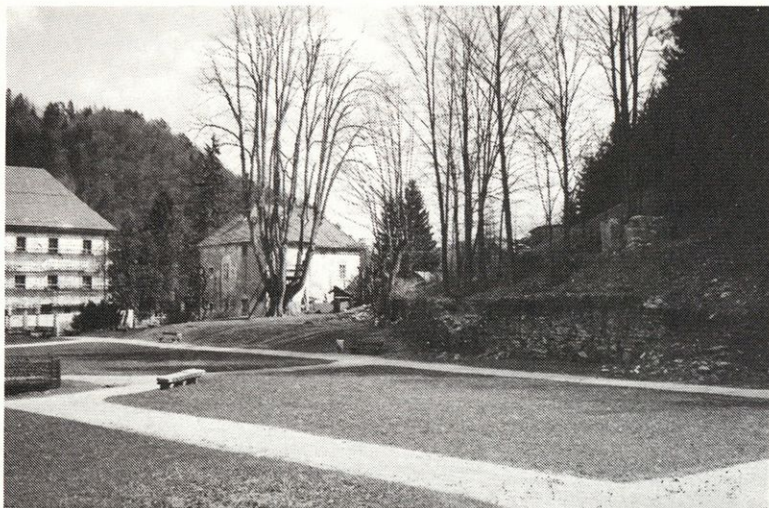
Na tem področju so po letu 1945 porušili 94 sakralnih objektov (68 cerkva in 26 kapelic). Krajanje si močno prizadevajo, da bi čimprej zgradili cerkev; Kočevska Reka je edino področje v Sloveniji, ki nima nobene! Bogoslužje opravljajo v neustreznih prostorih . . . Nova cerkev naj bi stala na istem kraju kot prejšnja. Posebna skupina vernikov je že začela zbirati sredstva, pripravila projekt . . . in pričakujejo, da bo država na ustrezen način popravila staro krivico.

KOPER

Samostojno podjetje Radio Ognjišče je bilo ustanovljeno z namenom, da posreduje informacije z verskega, mladinskega, kulturno-vzgojnega in športnega področja. Prostor, studijska in reporterska oprema, delovne ekipe . . . vse to je zagotovljeno. Začetne stroške bo pokrivalo Ognjišče, kasneje lastna dejavnost in deloma sponzorstvo. Podjetje čaka samo še na radijsko frekvenco. Oddajniške zmogljivosti so zasedene, kandidatov je preveč. Ognjišče bo verjetno moralo deliti frekvenco z novoustanovljenim radijem Slovenec in časovno omejiti oddaje.

KRANJ

Kranjska tovarna Sava-velo, ki proizvaja plašče in zračnice za dvokolesa, mopede, skuterje in industrijska vozila ter mehove za zračno vzmetenje, je pridobila potrdilo o kakovosti ISO 9001. Le-to je najzahtevnejše potrdilo, saj mora dobitnik jamčiti za kvaliteto od načrtovanja, proizvodnje, vgradnje do servisiranja proizvoda. Z njim bo kranjska tovarna lahko konkurirala vsem svetovnim proizvajalcem podobnih proizvodov. Letos planirajo povečati izvoz od 100 na 135 milijonov dolarjev.

Polhov Gradec, del gradu, v bližini katerega so prvič našli zimzeleno grmičasto rastlino Blagajev volčin.

KRANJ

Župniji Kranj so letos 25. januarja vrnili župnišče, stavbo, zgrajeno 1849, ki jim je bila odvzeta 1941. Po koncu 2. svetovne vojne je bila razlastitev potrjena še od novih oblasti. Petdeset let so duhovniki živeli in delali v neustreznih prostorih. Sedaj bodo stavbo, ki jo je zasedal gorenjski muzej, priredili potrebam Cerkve. Podpora in pomoč bo seveda potrebno iskati tudi med verniki.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

Kmetijska svetovalna služba ljutomerske občine je pozimi organizirala vrsto predavanj. Konec februarja pa so najeti strokovnjaki nudili posebno izobraževanje kmetom, ki gojijo svinje. Predmet izobraževanja je bil problem prehrane prašičev, zdravstveno varstvo in urejanje svinjakov.

LITIJA

Prebivalci naselja Gradec od 1. avgusta 1992 ločeno zbirajo odpadke: papir, steklo, biološke odpadke in druge. Komunalno podjetje bo moralo ljudem vcepiti red in disciplino ločene-

ga zbiranja. K štirim zabojnikom bo potrebno dodati petega za kovinske odpadke. Rezultati takega zbiranja odpadkov so že tu. V zadnjih petih mesecih leta 1992 so Papir-servisu oddali 2,6 tone papirja, Dinosu 2,3 tone stekla, 24 ton bioloških odpadkov raznim podjetjem. Na osrednje litijsko odlagališče so od skupaj 45 ton odložili samo 15,5 tone odpadkov.

LJUBLJANA

25. februarja 1993 je izšla prva števila tednika „Ljubljčan“. Izhajal bo vsak četrtek in bo v nasprotju z drugimi publikacijami, ki pokrivajo celoten teritorij Slovenije, pisal samo o problemih mesta Ljubljane in Ljubljčanov.

MARIBOR

Konec februarja so zaprli razstavo o klasični gimnaziji, ki so jo v Mariboru ustanovili l. 1776 in je delovala do 1959, ko jo je nova oblast ukinila. Razstavljen je bil samo del gradiva, ki ga hrani Pokrajinski muzej. Na ogled so bili dani zapisniki o zaključnih in sprejemnih izpiti, katalogi, vpisnice in redivovalnice, matične knjige, šolski predpisi in kronika, delo gimnazijskega

podpornega, kulturnega in športnega društva . . . Razstava se vključuje v pobudo za čimprejšnjo ponovno ustanovitev klasične gimnazije tudi v Mariboru.

NOVO MESTO

V dolenski metropoli se pospešeno pripravljajo na praznovanje častitljivega jubileja 500. obletnice ustanovitve kolegialnega Kapitlja v Novem mestu, ki je edina takšna ustanova v Sloveniji. Jubilejne prireditve bodo v zadnjem tednu aprila. Ob bogati literaturi in spominskem materialu bo slovenska pošta izdala tudi jubilejni znakmi.

POSTOJNA

Ministrstvo za obrambo bo sklenilo pogodbe za oddajo bivših vojašnic v Velikem Otoku in še nekaterih drugih objektov. Do novih prostorov, ki pa so večinoma potrebni temeljite obnove, bo prišlo 17 večjih in manjših zasebnikov, pa tudi družbenih podjetij. Prevladovale bodo storitvene dejavnosti (pralnica, ključavničarstvo . . .). Tako nedanji nekoristni objekti dobivajo nov koristen namen.

PTUJ

Mestna prizadevanja, da bi UNESCO uvrstil mesto Ptuj na seznam svetovne kulturne dediščine, so osredotočena na ureditev mestnega jedra. Gre za tri zahtevne posege: obnova porušene minoritske cerkve, prestavitev poštnega poslopja, ki je zgrajeno na kraju starega samostana, in obnova Malega gradu s knjižnico; vse troje je med seboj tesno povezano. Za zagotovitev strokovnosti bo razpisan mednarodni natečaj v prostoru Alpe-Jadran.

RIBNICA

Še vedno je nekaj družin, ki so ostale zveste ročni izdelavi „suhe robe“. Ročna obdelava je lahko resna konkurenca strojni, saj npr. kakovostnega zobotrebca noben stroj tako kvalitetno ne izdelata, kot zmora roka večšega suhorobarja. Če ostanemo pri zobotrebcih, so le-ti najkvalitetnejši iz surove leske.

vrenje v slovenskem kotlu

VPRAŠANJE PLAČ

Ker so plače naraščale hitreje kot prihodek družbenega proizvoda, je bila vlada prisiljena nekaj storiti. Po posvetu z gospodarskimi strokovnjaki se je odločila za **zamrznitev plač**. Ob tem je seveda posebno pri tistih z najnižjimi zajamčenimi osebnimi dohodki (čistih 12.000 SIT = 200 DEM, od 1. marca pa 15.802 SIT) završalo. Sklep vlade o zamrznitvi plač je državni zbor sprejel, državni svet pa zavrnil. Tako je moral sklep ponovno pred državni zbor, ki ga je dokončno sprejel.

Združena lista, katere stržen sestavljajo prenovitelji — bivši komunisti, so vladni sklep najprej sprejeli, saj se je zanj zelo zavzemala ministrica za delo, ki je članica Stranke družbene prenove, kasneje pa zaradi nezadovoljstva v delavskih vrstah začela gledati svoje podpore sklepu omahovati. S tem je zamajala vladno koalicijo.

V veliki meri je za sedanjo zadrego kriva vlada sama. Drnovšek ni znal ali pa ni hotel, tako kot je storil ameriški predsednik Clinton, v nastopnem govoru **razložiti svoj gospodarski program** in ob tem opravičiti tudi tako neprijetne ukrepe, kot je zamrznitev plač.

Vlada je sicer zamrznila plače tudi sebi, obenem je pa začela množiti število svojih uradnikov in ni skrčila javne porabe. K ognju so prillili olja še poslanci, ki so si odmerili zavidljivo visoke plače.

VLADA ZAMUJA

Problem sedanje politične elite je ta, da ne premore ne znanja ne duha, da bi s sorazmerno ugodno gospodarsko in socialno osnovo Slovenije preseгла okvir vzhodnoevropske sivine. Nihče **nima gospodarskega in socialnega programa**, kaj šele da bi bil pripravljen zanj tudi vse zastaviti.

Namesto tega, da bi v strankah in na drugih točkah oblasti trdno vedeli, kaj hočejo, se zdi, da vsakdo igra svojo vlogo v skladu s predstavo, ki jo ima o sebi.

— Tako so v strankah **Združene liste** očitno prepričani, da so vanje uprte oči „delavskega razreda“, čeprav vsaj za prenovitelje ni jasno, koliko so v resnici povezani z delavstvom in koliko z vrhovi gospodarske in finančne moči.

— **Sindikati** se čutijo poklicani braniti plače, kar je pravzaprav najpreprostejši obrazec sindikalnega delovanja, vprašanje pa je, koga v resnici zastopajo (sami sebe?) in ali zares delujejo v prid tistih slojev, na katere se največkrat sklicujejo.

— V **liberalno-demokratski stranki** so prepričani v svoje poslanstvo sredinske stranke, kar verjetno nikogar ne moti, toda dejstvo je, da zavoljo tega ne ukrepajo ne „levo“, kadar bi bilo potrebno, in ne „desno“, kadar to zahtevajo razmere.

— **Opozicija** igra svojo vlogo, kot jo je doumela iz filmov, v katerih se poslanci v angleškem spodnjem domu samo zbadajo in zmerjajo in tako naprej in tako naprej.

Ker je družbeno ozadje večine političnih sil na Slovenskem praktično neugotovljivo, je sploh težko reči, ali smo v tem hipu priča resničnemu spopadu razrednih interesov ali gre le za obračunavanje med posameznimi deli

zanimivo zakulisje

Odločilni pogovor med Drnovškom in predstavniki Združene liste o tem, ali njihovi poslanci podpirajo vladno ekonomsko politiko (in s tem tudi sporni zakon o zamrznitvi plač), je bil skrajno kratek. Drnovšek jim je namreč dejal, da naj se odločijo, ali so „še zraven ali ne“, sicer naj vse posledice pripišejo sebi.

Kot je znano, so potem na seji zbora gladko glasovali „za“ in s tem potrdili, da je z njihovo politiko tako kot z njihovim (štiridesetletnim) slovesom: nenehno napovedujejo velike stvari, a na koncu se zmeraj zbojijo lastnih (napovedanih) dejanj.

Presenečenj tako ni bilo, dogodki pa so pokazali, da sta Združena lista in levica naredili nasploh veliko napako, ker sta šli v prehitер spopad za prerazdelitev vpliva v vladni koaliciji, saj sta po eni strani povzročili hude napetosti med koalicijskimi strankami, po drugi pa Drnovška dokončno potisnili proti desnici.

Ta zasuk je bil za Slovenijo dober, kajti naša država je že preveč dolgo vpeta v pokomunistično obdobje, za katero je znano, da neusmiljeno spodjeda njeno nizko gospodarsko osnovo in nas vse potiska v tako imenovano „sivo cono“, v kateri vsakodnevno prihajajo na dan najrazličnejše finančne mahinacije in v kateri skoraj ni več podjetja, ki ne bi bilo skorumpirano. Toda to je le površje globokih in zakulisnih spopadov, ki so posledica treh pomembnih ocen: — prvič, da se tri leta po vzpostavitvi večstranskega sistema hitro bliža

(dalje na strani 12)

(nadaljevanje z 11. strani)

sklepni spopad za gospodarsko dediščino (in vpliv) prejšnjega režima; — drugič, da so pripadniki starega socialističnega sistema ugotovili, da bi si z dobro usklajeno akcijo lahko povrnili nekatere zgubljene položaje v času Demosa, in — tretjič, da nasprotja potekajo med posameznimi strankarskimi frakcijami, kjer prihajajo v spor tudi ljudje, ki so bili v prvem obdobju spopadov zavezniki.

Zato ni nič nenavadnega, da so bili odzivi na protivladno gonjo Združene liste burni in da je bil Kučan po vrnitvi iz Pariza zelo jezen, ker so prenovitelji „stvar zavozili“. Drnovšek pa ni skrival, da ve, od kod so prihajale spodbude za gonjo, in je sredi tedna baje celo odkrito rekel, da prihajajo iz „istih krogov kot kritike na Peterletovo vlado“, s čimer je vsaj delno pokazal s prstom tudi na samega Kučana.

Seveda pa je neugodni zasak dogodkov za Združeno listo povzročil tudi preplah med levico, na kar so nekateri njeni glavni udeleženci takoj odgovorili z novimi zakulisnimi pobudami, na „tajnem sestanku“ s prenovitelji (Potrčem, Bekešem in Bohincem) pa so se dobili Smole, Semolič in Balazič, ki naj bi bili sicer socialisti, a so se očitno odločili, da bodo poskušali svojo stranko zlepa ali zgrda spraviti nazaj v prenoviteljske vrste, čeprav za to niso imeli nobenih pooblastil svojega vodstva.

Manjki že dvomijo, da bo ZL ob napakah, ki jih je naredila v preteklih tednih, dolgo držala v (vladni) koaliciji.

Danilo Slivnik, DELO, Ljubljana, 13. 3. 93.

politične elite, ki se je nagnetla okoli vzvodov oblasti.

Zdi se, da smo od osamosvojitve naprej priča predvsem **obračunavanju med „bogovi na Olimpu“**, s trajnimi posledicami za gospodarski in politični položaj države v Evropi. Zavaljo tega, ker se posamezni deli politične elite glede lastninske zakonodaje niso mogli sporazumeti med seboj (ve se, zakaj ne), smo izgubili dragoceno pol-drugo leto, pa še zdaj ni povsem jasno, **kje sploh smo za lastninjenjem**.

V podobno zgodbo se zdaj razvija že razvpiti **zakon o „zamrznitvi“ plač in pokojnin**: v minulih dneh se je sprevergel v novo bojišče, na katerem igralcem očitno niti ne gre toliko za prestiž kolikor za „imidž“. Tako so v Združeni

listi nenadoma ugotovili, da se podpora temu predpisu verjetno ne bi ravno skladala z njihovo predstavo o sebi kot o združbi „delavskih“ strank. Sindikati so takoj dojel ta namig in, če dobro razumemo njihove voditelje, v tej deželi ne bo nikoli socialnega miru brez njihove izrecne privolitve. Tu je potem še državni svet, ki je v vsem skupaj znova zaslutil svojo priložnost, in tako naprej in tako naprej.

Skratka, na Olimpu se spet bliska in grmi, čeprav je vsem jasno, da je **sedanja vlada zamudila že vse priložnosti** in da v tem trenutku skoraj ni več kaj pametnejšega ukreniti. Če se celo ugledni gospodarstveniki ne morejo odločiti, kaj je na področju osebne porabe sploh še mogoče spremeniti, to

očiščevanje

Postni čas — čas očiščevanja. Čas urejanja našega razmerja do Boga, sebe in ljudi.

● DO BOGA

Čeprav Bog napolnjuje naš slovenski prostor tako kakor zrak — „v njem živimo, se gibljemo in smo“ (apostol Pavel) — se mu za vstop v naše javno življenje še ni prižgala zelena luč. V dolini šentflorjanski še vedno smrdi po žveplu in odmevajo Zlodejeva kopita kot v Cankarjevem Pohujanju.

To ni nič čudnega. Kuga, ki je petinštirideset let načrtno in dosledno pokončevala v Sloveniji vse versko, je pustila za seboj sledove. Pred nedavnim je bilo mogoče na TV slišati izjavo praškega nadškofa: „Še vsi smo polni komunizma.“ Pač klavrna zapuščina „znanstvenega svetovnega nazora“.

— Kakšen vik in krik je nastal, ko je pred dobrim letom minister za

kulturo v naši prvi demokratični vladi ponovil izrek prosvetitelja Evrope sv. Benedikta: „Moli in delaj!“ Kot da je pozval najmanj na križarsko vojno! (Prav presenetljivo je, da se ni to ponovilo na letošnji Prešernov dan, ko je predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti rekel: „(Prešernova pesnive) Krst vsebuje sporočilo pesnika svobodomisleca, da pomeni krščanstvo naprednejši temelj evropske in slovenske duhovne kulture od prejšnjega stanja zgodovine.“)

— Ko se v osrednjem slovenskem dnevniku tako pogosto pojavljajo karikature, ki smešijo določene krščanskega politika zato, ker je kristjan (v pozi molitve, z rožnim vencem, ob križu, mitrah . . .), to ni samo norčevanje iz določenega človeka, ampak tudi iz krščanstva. Tu ne gre več samo za stvar karikaturov (ne)okusa, ampak za žalitev slovenskih kristjanov. In za to poniževanje vernih ne odgovarja samo risar, ampak tudi uredništvo „samostojnega“ dnevnika.

● DO SEBE

Pred petdesetimi leti je v našem

gotovo še toliko manj vedo Potrč (SDP), Podobnik (SLS), Semolič (SSS) ali kdo drug. Razprave o tem, kako bi bilo mogoče dohodke omejiti „na primernejši način“, so v tem trenutku zgolj pisani prt strankarskih interesov, pod katerim gre življenje, ki bo nedvomno samo prineslo padec življenjske ravni, svojo pot.

Tak razvoj dogodkov je predvsem posledica dejstva, da je vlada doslej naredila malo ali nič. Štart Drnovškove vlade je umestno primerjati s Češko in njenim premierom Klausom. Ta dobro ve, kaj hoče doseči, in je pripravljen iti tudi preko trupel ali odstopiti. Pri nas **nihče ne ve** natančno, **kaj bi**, zato tudi ni nobene avtoritete („markantne figure“), ki bi lahko popeljala za seboj

trop ovac, ki taca po političnem prizorišču. Zato Češka napreduje hitro in zanesljivo, medtem ko Slovenija utegne še enkrat postati neuspešen izpit njenih politikov.

Boris Jež — *DELO, Ljubljana*, 9. 3. 93.

OKROGLA MIZA O GOLEM OTOKU

Slovenska televizija je pokazala izredno zanimivo okroglo mizo o Golem otoku. O tem zloglasnem taborišču, ki je bilo v glavnem namenjeno komunistom disidentom, ki so leta 1948 ostali zvesti Moskvi, ali pa samo dozdevnim disidentom, so na televiziji govorili ljudje, ki so v taborišču preživeli več let

hudega zapora in prisilnega dela. Okrogla miza je bila zelo poučna, saj so komunisti (ali bivši komunisti) govorili o partijcih.

Nekaj značilnih stavkov velja zabeležiti: „Komunisti so postali buržuji . . . za monopol, za oblast jim je šlo, ne za ideje . . . oče Golega otoka je bil Tito . . . Goli otok je prekosil vse sisteme prevzgoje . . . to je bil neprestani, skrajni psihoteror . . . še danes nekateri nočejo vedeti, kaj je partija delala . . . še vedno se nekateri bojijo . . . **partija se ni nikoli pokesala**, partija noče priznati . . . še danes so na položajih ljudje, ki so proti povratnikom z Golega otoka . . .“

KATOLIŠKI GLAS, Gorica, 4. 2. 93.

prostoru revolucija nasilno zamenjala splošna etična načela z revolucijskimi. Po njih je resnično in dobro vse, kar je njej v prid. Tudi laž, kraja in umor. Ker je ves povojni čas partijska oblast pozivala k permanentni revoluciji, so se ta nemoralna načela v narodno tkivo globoko zažrla. Tako imamo danes to, kar imamo.

— *Le misel o našem odnosu do resnice.*

Slovenska sedanost je še vedno v pretežni meri pogojena od medvojnega dogajanja, zato se je treba k njej sklejkoprej vračati, pa naj je kdo tega še tako sit. Pri nas še vedno velja črno-bela delitev na pridne Mihce in poredne Jakce: posledično so Mihci deležni spomenikov, proslavljanja „herojstev“ iz ust oblastvene smetane, dvojnih pokojnin (ki jih kajpada plačuje delovno ljudstvo) itd., Jakci pa nalepki o kvizlinštvu, narodni izdaji ipd. Dokler slovenski prostor ne sprejme neizpodbitne zgodovinske resnice, da je bila tako imenovana NOB v resnici stalinistična revolucija in to od vsega začetka — vse nadaljnje dogajanje je bila le logič-

na posledica tega — toliko časa v Sloveniji ne bo miru in ga tudi ne more biti, ker temelj miru ne more biti laž.

— *In naš odnos do ostale resnice (izkrivljeno in pristransko poročanje medijev), do pravice (kraja družbenega premoženja), do življenja (splav), do dela (odhajanje med delom na „kavico“).*

● DO LJUDI

— *Eden najtežjih grehov proti našim ljudem pri nas je danes kraja družbene lastnine, kar se počenja menda na debelo. Nekateri direktorji prenašajo skupni denar v tujino, drugi ustanavljajo svoja vzporedna podjetja, kamor odvajajo iz družbenih podjetij denar, tehnologijo, delovno silo in naročila strank. Zlost tega početja je toliko večja, ker so isti gospodje pomagali ustvariti našo sedanjo revščino in ker je že toliko naših ljudi na robu preživetja. V njihovo krajo bi morala država poseči z vso silo — to zahteva ljubezen do ljudi, posebnost še do tistih na robu.*

— *Drug primer: Slovenski krist-*

jani smo morali v zadnjih dveh letih pogosto poslušati očitke o sovraštvu oziroma revanšizmu, čeprav se ni niti enemu krivcu skrivil niti las. Revanšizem naj bi bil naše opozarjanje na partijski teror in petdesetletni totalitarizem — njihovo pogosto očitiranje inkvizicije pa seveda ni revanšizem. In vendar, kakšna razlika med inkvizicijo in revolucijo! Inkvizicija je pospravljala Neslovence — revolucija Slovence (res je, človek je človek, in vendar dobi zločin nad lastnim človekom dodatno zlobo), inkvizicija se je vršila pred stoletji — revolucija pred ne še petdesetimi leti; poleg ostalega je vsa inkvizicija terjala manj življenj, kot jih je naša revolucija pospravila v enem samem dnevu! Zločine, ki so se izvršili na naših tleh, je treba sodno ugotoviti in preiskati; najprej zato, da se vrne žrtvam dobro ime, potem pa zato, da se preneha ponarejeno zgodovinopisje uporabljati za diskriminiranje ljudi.

Ljubezen je prva zapoved. Temeljiti pa mora na resnici in pravici.

Branko Rozman

da
bo
dom(ovina)
dom(ovina)

Državljanstvo Republike Slovenije

Slovinci po svetu so se v dobi nastajanja samostojnosti države Slovenije v veliki večini veselili tega razvoja. Z upanjem so spremljali dogodke. Seveda je bilo tudi veliko negotovosti in celo odklonilnih stališč. Vendarle to v manjši meri. Kar precej ljudi pa si le ni znalo prav predstavljati, da bi takšna majhna državnica lahko shodila samostojno v krog razvitih in v svetu uveljavljenih držav. Bili so mnenja, da bomo še manj pomembni v družbi narodov Evrope in sveta, če bomo zgubili zaledje v okviru države Jugoslavije.

Tu "tisti, ki so z velikim zaupanjem in strahom pričakovali odločilne korake k slovenski državni samostojnosti, niso mogli predvideti vseh ovir na tej poti. Lahko bi se bilo vse drugače zasukalo in bi bila naša želja po samostojnosti spet

potisnjena za dolgo v nejasno prihodnost. Danes šele spoznavamo, kako zapleten je postopek osamosvajanja. Nema lokrat pa niso ovira le zunanji pogoji. Prišli smo v tem času samostojnosti do spoznanja, da si prenekatere zadrego naredimo kar sami.

Nekateri zapleti večjega pomena za usodo samostojnosti države slovenskega naroda izhajajo že iz različnih predstav o načinih demokratičnega razvoja Slovenije, ki ga zastopajo posamezne stranke. Idejni tvorci slovenske zakonodaje so se strogo držali načela pravnosti, ko so načrtovali delovanje države. To je seveda prvo pravilo demokracije. Zglede so si jemali v sodobnih zakonodajah modernih evropskih in izvenevropskih demokratičnih državnopravnih sistemov. Prilagajali so jih deloma slovenskim posebnim razmeram. Na nekaterih področjih pa so enostavno prevzeli zakonodajo kake dežele, ker je bila najboljša varianta tudi za naš prostor.

S sprejetjem ustave in zakonov pa seveda še ni vse urejeno v novi državi. Kar najbolj začuti človek, državljan te dežele pa tudi sosedje, je razlaganje in izvajanje zakonov. Tu začutimo državo na svoji koži.

Država nam je prinesla marsikatero ugodnost. To vidimo tudi Slovenci v svetu. Opažamo, da se počasi uveljavlja spoznanje o obstoju nove države tudi v glavah Evropejcev. Mnogi so nas dolgo spraševali, kje je pravzaprav Slovenija. In njih veliko, ki bi povsem zagotovo znali razporediti na zemljevidu Slovenijo, Slavonijo in Slovaško. Vendar vsaj na pošti in v uradih, kjer imajo opraviti z ljudmi in ustanovami v mednarodnem smislu, tega ne srečamo več tako pogosto. Tudi navadni ljudje že poznajo ime Slovenija in ne sprašuje več, kje je, ampak ali je mir pri nas. Na mejah Slovenije se je marsikaj spremenilo. Ni več tiste ogabne in poniževalne drže policistov in carinikov, kar je bil nekdanji običajen hladen tuš na topla čustva rojakov ob vsakokratni vrnitvi na svojo zemljo. In še več takih ugodnosti nam ponuja naša

samostojna država Slovenija, ki je krenila na pot v demokracijo.

So pa tudi zadeve, ki nas spravljajo v slabo voljo. Tudi ljudi doma vse ne navdušuje. Za mnoge je seveda največje vprašanje prenova slovenskega gospodarstva in bančništva. Kako dolgo bo trajalo, da se bo uveljavil red in poštenje na področju, ki so osnova razvoja v tržno gospodarjenje in pomenijo blaginjo državljanov. Država ima dovolj opraviti s problemi znotraj, enako pa vsi pričakujemo, da bo znala vpeljati pošten odnos do svojih ljudi zunaj njenih meja. Za nemajhno število slovenskih izseljencev in zdomcev je prenekatere vprašanje odnosa države do nas ostalo odprto. Več področij je, kjer se zdomci in izseljenci v svetu srečujejo s starimi vprašanji, kako bo nova država uredila svojo skrb za nas.

Nekdanji meddržavni dogovori o raznih varščinah na socialnem in delovnem področju so ostali v vel-

Samo najožji krog prijateljev ga kliče po imenu. Vsi drugi pa ga v naši skupnosti imenujejo kar „Primorec“. Med nami je navada, da se kličejo med seboj na zemljepisni način. Njegovo zgodbo poznamo vsi.

Bil je do kraja razočaran in besen na Slovenijo in na njene nove zakone. Ob prvem obisku domovine po nastanku naše države se je oglašil na matičnem uradu v Postojni. Želel je dobiti slovensko državljanstvo. Pa se mu morali dokaj nerodno pojasnjevati uradniki, da to ne gre, ker je zakon tak. Ne samo nerodno, nesramno in žaljivo je bilo, nam je vedno znova pojasnjeval in ugotavljal, da se doma ni nič spremenilo. Na uradih je ostala aroganca in zadrtnost slej ko prej.

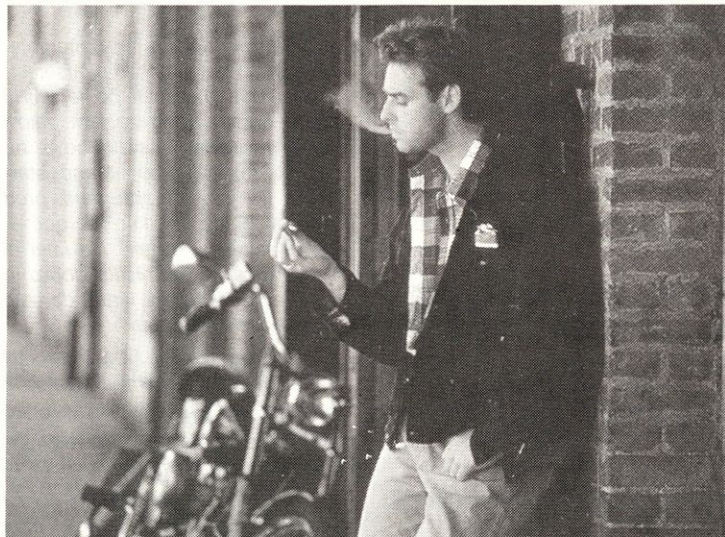
Rojen je bil v Italiji. Doma so govorili slovensko kljub temu, da v javnosti to ni bilo zaželeno in celo prepovedano. Kot otrok je na poti v šolo razmišljal, kako bi bilo lepo,

javi do novih dogovorov ali do potrditve starih. So pa tudi področja, kjer mora Slovenija sama urediti svoja stališča do svojih ljudi. Eno najbolj perečih za nekatere pa postaja te mesece državljanstvo.

Zakonodajo glede državljanstva je Slovenija povzela po današnjih evropskih merilih. To je razumljivo, ker je v usmeritvah demokratične Slovenije močno poudarjen eden prvenstvenih ciljev: **priiti v Evropo**. Slovenija se čuti del srednje Evrope, ne del Balkana. Zato seveda stremljenje po preobrazbi, ki naj nam omogoči vstop v Evropsko skupnost držav.

Zakon o državljanstvu se je torej oblikoval pod temi vidiki. Slovenci so sprejeli merila, ki so se uveljavila v meddržavnih odnosih v Evropi, da bi imeli takoj čimveč zadev urejenih v smislu zastavljenih ciljev razvoja in povezav s sosedomi, v katerih družbi vidimo svojo prihodnost.

Na začetku nastajanja države je

dala Slovenija nekaj ugodnih pogojev za pridobitev slovenskega državljanstva tudi neslovenecem, ki so živeli na ozemlju Slovenije. Podobno tudi Slovincem, ki živijo na

tujem in so v povojnih letih krivično izgubili slovensko državljanstvo. Nekaj manj posluha pa ima za nekatere posebne primere.

Stiske rojakov v prejšnjih časih so pripeljale do odločitev, ki so sedaj močno v napoto njihovim željam. Mnogi Slovenci na tujem se ne morejo zadovoljiti z odgovorom, ki ga pogosto dobivajo na predstavništvih Republike Slovenije na tujem ali tudi na občinskih uradih doma, da zakon o državljanstvu ne predvideva njihovih posebnosti.

Najmanj, kar se nam zdi, da lahko zagovarjamo, je trditev, da ni dovolj, da ob teh vprašanih državni uradniki lahko le skomignejo z rameni, češ, zakon je tak. Državnemu aparatu bi bilo treba zagotoviti nekaj elastičnosti, da bi lahko z odgovornostjo pretehtali razloge, ki jih navajajo ljudje, Slovenci in neslovinci, za pridobitev državljanstva R. Slovenije. Ne samo v Sloveniji, pač pa v večini evropskih držav je v razmerah tako močnega preseljevanja in izmenjave dela in delavcev, kot se je to uveljavilo v desetletjih po vojni, veliko vprašanje dvojno državljanstvo. Za mlado državo Slovenijo se postavlja vprašanje omogočanja primerne načina podeljevanja državljanstva Slovincem, ki so se zaradi nesprejem-

(dalje na strani 34)

ko bi lahko tam vsi govorili slovensko.

Bil je že odrasel fant, ko je bila njegova ljubljena dolina priključena Jugoslaviji. Veselil se je, da ni mogoče opisati. In kako je bil spet potisnjen na tla, ko je prav kmalu moral spoznati vso prevaro o svobodi pod komunizmom.

Bilo je preveliko razočaranje. Ni zdržal. Pobegnil je na tuje in se znašel na Nemškem. Poročil se je z Nemko in vzel nemško državljanstvo. Vendar je ostal svojemu poreklu zvest in ponosen nanj.

Minila so leta in osamosvojitve Slovenije izpod komunizma in jugoslovanstva ga je našla že upokojenca. Vendar je čil in svež. In naš je, ves Slovenec, vesel in ponosen na srečanjih z rojaki — prijatelji. Ves goreč za samostojno Slovenijo. Iz samega ponosa bi vzel slovensko državljanstvo.

Vendar zahtevajo, da odda nemškega. Tega pa ne kaže napraviti.

Žena in otroci so tu, od svojih se noče oddaljevati. Pa ko bi mu bili vsaj lepo povedali, da ne gre. So se pa norčevali in ga kakor v prejšnjih časih zasmehovali, češ, kaj pa je bil tako nespameten pred leti. Njemu najbolj jasno dejstvo, da je zapustil jugoslovansko državljanstvo, ne pa slovenskega, ker ga pred letom 74 sploh ni nihče imel, niti poslušal ni nihče. Zanj pa je to argument, ki mu ga morajo priznati.

Nobenega bremena ne bi prinesel mladi državi. Samo koristil bi ji lahko. Pokojnino ima iz nemškega zavarovanja. Ves čas je pomagal sorodnikom, sedaj bi še kaj vložil v Sloveniji, da bi si uredil primerno prebivanje, kadar si z ženo zaželita malo spremembe ali pa ga prime domotožje. Pa so ga zavrnilo na grad način in nikoli več ne bo prosjačil. Grenak prizvok je dobila v njem tudi sedaj samostojna Slovenija — njegova domovina.

ivan cankar

martin kačur

življenjepis idealista

DOSEDANJA VSEBINA:

V Zapolje je prestavljen učitelj Martin Kačur. Mlad je in poln načrtov za poučevanje naroda. Zaljubljuje se v lahkoživo Sitarjevo Minke v Bistri, ki ga pa dejansko vleče za nos. V vasi sklene ustanoviti bralno društvo. V gostilni se zato zberejo kmetje in delavci. Njegov govor razvname prepir in pretep. Za kazen je prestavljen v Blatni dol.

Blatni dol je umazana in zaostala vas. Kačur se naseli v šoli: ta je zanemarjena in zapuščena. Pogovori se z župnikom, ki je posebej in pravi kmet. V krčmi na kraju vasi spozna krčmarjevo rejenko Tončko, ki ga brž zaprede v svoje mreže. Kačur se z njo poroči, takoj pa spozna, da se je s tem dejansko ubil.

Napetost med Kačurjem in ženo je vedno večja. Ona mu očita prosvetno delo, češ da dela združbo med ljudmi in da so ga zato poslali v Blatni dol. Tudi župan in župnik mu očitata prosvetno delo.

Župnik mu pravkar poje levite.

„Pomislite dobro, kaj počenjate. Živel sem v miru, dolgih dvajset let. Vi ste začeli brozgati po tej mirni vodi — kam bodo zanesli valovi vas, kam mene? Vi ste mlad — ej, v svet! Ampak kaj bo z mano, starcem? Da se mi spremeni pred očesom Blatni dol, kar čez noč — kaj bi v tej tuji deželi? Ne imel bi doma več . . . Premislite dobro in nikar ne bodite prepričani, da sem blag človek. Zbogom.“ —

„Ni blag človek,“ je pomislil Kačur, ko se je spomnil na zadnji župnikov pogled.

Hodil je po izbi s povešeno glavo, roke prekrizane na prsih.

„Tudi pred župnikom so se mi tresle noge, čutil sem prav dobro . . . To ni bil srd — strah je bil . . . Kam bi moral stopiti, da bi videl, kako globoko sem se že pogreznil? Kakšne sence so pač tukaj, če se mi zdi, da je sijalo v Zapolju nebeško sonce? Kako pusto mora biti v mojem srcu, da si želim Minke in njenih črnih oči, ki ni bilo nikoli ljubezni v njih. O malodušnost.“

Stopil je k oknu potrt in zamišljen, s težko glavo in z vročim čelom. Kmet je šel po ulicah, ozrl se je proti oknu s hladnim, sovražnim pogledom, in je šel dalje brez pozdrava. Zlovoljen se je Kačur okrenil.

„Nič slabega nisem nameraval — kaj bi to? Ampak tudi nič velikega ne. Da bi bilo vsaj nekaj velikega, zares trpljenja in bolečine vrednega. Lahko bi stopil človek tja in ponudil svobodno čelo: udari! . . . Tako pa: kakor da bi obsodili človeka na smrt, zato ker je kihnil. Kaj je torej treba kihati, če ni sile?“

Postal je sredi izbe in se je namemnil prezirljivo in zaničljivo, kakor da je bil nenadoma ugledal tatu, ki ga pozna že od zdavnaj. Domislil se je sanj, gospoda nadzornika in svojih bosih nog in zasmejal se je na glas.

„Tako je. Kadar je človek bojzljivec, zmerom lahko dokaže, kako potrebna, naravna in pametna je bojzljivost in da nazadnje niti bojzljivost ni. Samo da razkaže vse

po vrsti in natanko, našteva na prstih ter govori s poudarkom. Danes torej, že ob tej uri, je treba, da vodim ustanovni zbor izobraževalnega društva. Ali je to važna stvar ali ne? Važna ni. Noben človek na širokem svetu se ne briga zanjo, noben časopis ne bo pisal o njej, noben pevec je ne bo opeval. Ali je koristna in komu? Sporno je, ne da se trditi. Jaz, na primer, mislim, da je koristna. Župan pravi, da ni, in tudi župnik je takih misli. Kmetje ne pravijo ne tako ne tako; pokazala bi šele prihodnost. Ali je škodljiva? Je. Meni. Zamerim se ženi, zamerim se župniku, zamerim se županu, zamerim se vsem, ki niso mojih misli. Z boljšo službo bi spet ne bilo nič in morda bi še nekoč obležal ob cesti s preklano glavo. Kraj je rokovnjaški in župan ni blag človek in tudi župnik pravi, da ni. Ostane še vprašanje: ali je moja dolžnost, da grem tja in ustanavljam? Ne. Ali me je kdo klical? Nobeden. Ali je torej treba hoditi? Ni treba.“

Sedel je za mizo in skril obraz v dlani.

„O Bog! In v tem gnilem mesu je bila nekoč duša.“

Oči so ga skelele in so bile rdeče. Solz niso rodile. Obraz mu je upadel, dolg je bil in suh, kakor jetičnega človeka.

„Pa bodi tako. Nimam pravice . . . Moj sin bo drugačen . . .“

Komaj mu je šinila, kakor mimo oči, misel na sina, ki bo „drugačen“, je vztrepetal in obšel ga je silen sram.

Vstal je hitro, oblekel je suktnjo in je stopil iz izbe.

„Kam?“ ga je vprašala žena z

**„in v tem
gnilem mesu
je bila
nekoč
duša!“**

zardelim obrazom in bleščečimi, upornimi očmi.

Stal je pred njo, ni si upal dalje, smehljaj se je kakor otrok in ustnice so se mu tresle.

„Kaj ti tudi misliš . . . da ni potreba . . .?“

„Le doma ostani!“ je odgovorila z grobim, neprijaznim glasom. „Če pa že misliš — na, tam so duri! Pojdi! Ampak pojdem tudi jaz z otrokom — kamor koli!“

Kačur se je vrnil v izbo.

„Zdaj je ura,“ je pomislil. „Zdaj se je odločilo. Natanko zdajle bi moral odpreti duri, stopiti mednje. Morda je Samotorec tudi tam, tisti, ki pravi župan, da je bil takrat na pomenku, ko sem jih vabil . . . In tudi tisti kmet, tisti slabo oblečeni, ki je bil tako vesel, da se bo učil brati . . . na svoja stara leta . . . In tisti hlapec, ki ne mara nemškutarjev in ki bi rad knjig od mene . . .“

Slekel si je počasi suknjo in je legel na posteljo.

„Zdaj je že ura odbila . . . zdaj čakajo . . . Gledajo: kaj da ga ni? . . . Ko je rekel, da pride . . .“

Vzdignil se je na pol v postelji.

„Kaj ne bi lahko drugič kdaj . . . pozneje? . . . Saj se lahko izgovorim, da nisem imel časa . . . da sem bil bolan. Da . . . bolan. Do smrti.“

Slišal je glasove pod oknom; kmetje so šli mimo. In nikoli še ni slišal tako natanko.

„Bal se je.“

„Drugič naj nas ne ima za norca. Bi jo lahko izkupil.“

Kačur je skočil s postelje in se je opotekel po izbi. Oblekel je suknjo in vzel klobuk.

„Kam?“ ga je pogledala žena.

„Pit!“

„Pit pa lahko greš!“

Hitel je po ulicah, ozrl se ni nikomur v obraz in je stopil k županu.

„Vina!“ je zaklical.

„Kaj? Tako dobre volje?“ se je začudil župan.

„Dobre . . . Kje pa je tisti pajek? Kje pa je tajnik, tisti, ki ve, kdo je kovaču preklal glavo? Na, pij!“

Kolebaje in pojoč se je vračal ponoči domov, odprl je duri na stežaj in se je zvrnil v izbo.

TRETJI DEL

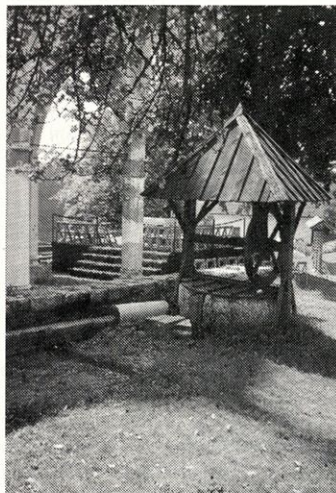
I

Pod položnimi, valovitimi holmi, z grmičevjem in nizkim drevjem porastlimi in prepreženimi z dolgimi, golimi jasami, so se razprostirali Lazi, velika vas, raztresena po dolini, po brdih in klancih. V zeleni dolini, ob vodi, so se stiskale na kup visoke bele hiše. Kolikor dalje so segale ulice in kolikor više so se vile, toliko bolj so se ogibale koče druga drugi in toliko bolj so bile nizke in siromašne.

Okoren voz se je zibal počasi po veliki cesti. Eno samo leno kljusé je bilo vpreženo in voznik, čemerer stavec, ga je neusmiljeno obdelaval z bičem.

Jutro je bilo. Rumene jase na holmih so se svetile v soncu, zadnji ostanki megle so se topili pod nebom, svež vonj se je dvigal iz

Vodnjak v Crngrobu.

žena: „pit pa lahko greš!“

pokošenih senožeti. V daljavi je zažvenketala kosa, bele rute so se svetile v polju, vzdignil se je srp in je vzplamtel v soncu. Čuden mir, svečan in blag, pod vsem velikim nebom.

Na vozu je sedela Kačurjeva družina med mnogoštevilnimi zavojji in škatlami. Ob očetu sta slonela Tone in Francka, on desetleten, ona sedemletna; obadva sta spala. V materinem naročju je ležal trileten otrok in se je je oklepal v spanju z obema tankima rokama; slaboten je bil kakor dojenček; njegov drobni obraz je bil sivkaste, nezdrave barve.

„Zavij ga, zavij!“ je spregovoril Kačur s tihim glasom, „jutro je hladno.“ In je stisnil narahlo bliže k sebi sina in hčer.

Ozrla se je nanj, kakor da bi bila slišala v sanjah njegov glas. Njene oči so gledale v daljavo, v daljavi so bile njene misli.

Oblečena sta bila obadva na pol gosposko, na pol kmečko. Poznalo se je oblekam, da so bile prane, popravljene in krpane, dokler se je dalo. Blago je bilo zbledelo in ni imelo več nikakršne barve, kraj je bil starinski.

Žena je imela uhane iz stekla, ki so se zelo svetili v soncu, na roki pozlačeno zapestnico in pod vratom veliko broško iz slonove kosti: goloba in golobico, ki sta stikala kljune. Postarala se ni v obraz, tako poln je bil in gladek kakor nekoč. Toda nekaj nizkega, surovega je bilo na njem, nekaj hladnega, prezirljivega v njenih očeh. Zapisano je bilo tam, da je spoznala do dobrega življenja gnus in da je naposled stopila radovoljno vanj, v svoje od nekdaj usojeno domovnanje. Zelo krepka in polna je bila v život in zelo prsata. Na glavi je imela pisan šal, otročje koketno si je bila počesala žgane kodre na

Trška gora blizu Novega mesta je en sam vinograd.

čelo ter si pripela na prsi velik šopek nageljnov.

Kačur je sedel v ozadju voza, visoko vzravnal, dolg in suh. Suknja mu je bila preohlapna, svetla je bila in oguljena, prosojna na komolcih in na hrbtu. Iz nizkega ovratnika se je spenjal dolg, koščen vrat, prav tako dolge in koščene so bile njegove roke in iz lic so mu silile kosti kakor jetičnemu človeku. Lica so bila porasla z dolgo, kocinasto brado, oči so gledale motno in so bile v kotih zakrvavele. Globoko na tilnik si je bil pomaknil trdi, okrogli klobuk s širokimi krajci in se je oziral po pokrajini.

„Žena! Poglej ta kraj, to soncel! Tukaj bomo zdaj živeli!“

Žena ni odgovorila — daleč so bile njene misli.

„Tukaj bom živel zdaj!“ je mislil Kačur in nekaj lepega, mehkega, iz davne preteklosti zraslega je napolnilo njegovo srce. Gledal je v nebo, v to svetlo morje, na prostrano polje, na bele rute, ki so se lesketale v jutru, na vas v daljavi, ki je vabila bela in bleščeča.

„Živeti! . . . Prej nisem vedel, kaj se pravi živeti. Zdaj bom šele užival — vsak žarek te svetlobe posebej.

Prej sem trosil, ko sam nisem nič imel, namesto da bi se hranil. Tak zapravljivec sem prišel nekoč v Zapolje, v prav tako lepo sonce — in ga še videl nisem.“ . . .

„Mlad sem bil,“ je zavzdihnil in zaključevalo mu je v srcu za hip komaj zavestno hrepenenje po mladosti.

Voz je zaropotal na nasuti cesti, Tone se je zdramil in je pogledal začuden z velikimi, zaspanimi očmi. Kačur ga je pobožal po vročih licih in ga je stisnil k sebi.

„Le še zaspi, fant. Kmalu bomo doma.“

Tone, truden od dolge vožnje in omamljen od jutranjega zraka, je takoj zatisnil oči in je zaspal.

„Tukaj je zdaj moja mladost . . . trojna mladost,“ je pomislil.

Ozrl se je na ženo, željan prijaznega pogleda.

„Kaj nisi več vesela, da smo se rešili tiste ječe? Poglej to pokrajino: to ni Blatni dol!“

V njegovih očeh je bilo otroško veselje jetnika, ki je ugledal po dolgih letih sonce, svobodno nebo in prostrano sonce. V njenih je bilo hladno mirno očitjanje: „Lahko bi se bilo zgodilo prej!“

„to ni blatni dol!“

Stresel ga je mraz, ko se je domislil ječe, ki so se bila šele pravkar, tako pozno, zaprla njena težka vrata za njim, osvobojenim. Še se je držal njegove obleke tisti bolni, strupeni zrak, še so ostale sence na njegovem obrazu in v njegovem srcu. Njegove oči še niso bile navajene sonca in njegove noge bodo stopale neokretno po svobodni zemlji . . .

Groza je spreletela Kačurja: v soncu je videl temo še temnejšo. Tam zadaj, daleč za gorami, je ležala ječa v črnem kotlu. Nikoli ni posijalo sonce nanjo, nikoli se niso dvignile, zganile vlažne, strupene sence . . . Prišel je bil v ječo in se je upiral z obupno močjo. Bil je s slabotnimi pestmi ob železna vrata, v blaznem upanju je hotel razmakniti silno zidovje. Truden, trepetajoč je omagal, povetil je glavo na prsi, hrbet se mu je upognil, brezkrvne roke so omahnile ob životu . . . Deset let groze, ostudnega uboštva, poniževalnega, nizkotnega trpljenja . . .

Otopel je bil že kakor jetnik in sam se je komaj zavedal, kako se je polagoma privadil ječi, kako mu je bilo uboštvo in trpljenje kakor zrak in vsakdanji kruh in kako je tiho umiralo upanje v srcu. Zdelo se mu je pravično in razumljivo, da so mu odbijali prošnjo za prošnjo in pisal jih je samo še iz navade, tako kakor je pregledoval šolske vezke in popraviljal naloge. Sprizajnil se je s sencami, z vlažnimi, dušečimi meglami, ki so vstajale iz mokre zemlje. Razgovarjal se je z ljudmi, ki so gledali nekoč zaničljivo in sovražno, in nič več se mu ni zdelo, da so njih obrazi živalski in njih oči brez duše. Pobratil se je z župnikom in se je pomenkoval z njim o letini, o ženitvah, o nagli smrti oberbajtarja Samotorca, ki je kradel žito iz kozolcev in živino izpred pluga, o turški in o

laški vojski in o vojskah, ki se bodo skoraj gotovo vnele že na pomlad. Govoril je po nemško z županom, po laško s tajnikom in popival je z vsemi ter se je vračal pozno v noč pijan in povaljan domov. Doma se je prepiral in pretepal z ženo — toda nihče več ni postal na ulicah ter se oziral z zaničljivim pogledom proti oknu. Zakaj prav je bilo in v redu, da se je prepiral in pretepal z ženo . . . vsaj po gosposko ni živel . . .

Zobje so mu zašklepetali, ko se je ozrl nazaj v temo in je ugledal tisto veliko, mračno izbo. In ženo pred seboj, z razgaljenim vratom in golimi rokami, z zariplim obrazom, bleščečimi, hudobnimi očmi . . . in sebe, sklonjenega, trepetajočega od zlobe in srda, s stisnjenimi, vzdignjenimi pestmi . . . „Na!“ . . . In njen kričeči, hripavi glas: „Udari! Še enkrat udari! O ti prekleti . . .!“

Siloma se je otresal spominov in trepetal je, kakor da bi se bilo zgodilo šele snoči, šele to uro . . .

Prišla je rešitev, in ko je prišla, je bil ves osupel in prestrašen. Radost ni mogla več v to srce, ponižano, z blatom do vrha napolnjeno. Obšel ga je velik nemir. Zakopal se je bil v sence tako globoko, da se je opotekal in da ni čutil tal pod nogami, ko je prišel tako dolgo pričakovani, tako zaželeni, že skoraj ne več nadejani čas, da bi se vzdignil . . .

„Kam me bodo zanesli valovi? Kaj bo z mano starcem?“ je rekel župnik, ki je bil Blatnega dola gospodar in suženj . . . Bal se je Kačur stopiti iz ječe, ki se je navadil nanjo — kaj bodo te oči, spremenjene v temi, še prenesle svetlobo? . . .

Minil je prvi, veliki nemir, prvi strah, in dramilo se je upanje. Oči

**radost ni
mogla več
v to poni-
žano srce**

Haloze pri Pristavi. Haloški vinogradi dajejo dobra vina.

so spregledavale, razločevale so zmerom bolj luč in temo in zmerom bolj se mu je mudilo iz noči v sonce, v novo jutro. In kolikor bliže je bil čas slovesa, toliko bolj hladni so bili obrazi. Nobeden mu ni ponujal roke v prijazno slovo in tudi on je ni ponujal nikomur . . .

Svetlo je sijalo sonce na pobeljene visoke hiše, ko se je zibal skozi Laze. Pred sodnijo sta stala dva mlada uradnika; gledala sta začudeno za visoko naloženim vozom, zasmejala sta se ter stopila v vežo. Nato se je odprlo okno in bradat obraz se je ozrl na cesto.

Kačur se je zravnal, pogladil si je lase in brado ter si uravnal kravato.

Žena si je popravila šal ter si počesala kodre še niže na čelo.

„Tam ustavite, pred Šimonovo hišo,“ je zaklical Kačur vozniku. „Blizu šole, menda.“

„Že vem,“ je odgovoril voznik godrnjavo in je pognal.

„Kako široka je ta cesta in kako bela,“ je gledal Kačur. „Tam je bilo še v šoli, še v cerkvi veliko več prahu in blata.“

„Saj bomo kmalu videli, kako,“ ga je prekinila žena čemerno. „No, otroka, zdaj pa že lahko pogledata.“

„Hej Tone!“ ga je stresel Kačur na rahlo.

Obadva sta hkrati odprla oči, Tone in Francka.

Tone se je oziral začuden po belih, svetlih hišah, ki so stale ob cesti, po vrtovih, na katerih so se svetile velike srebrne kroglice, po zelenem in zlato rumenem polju, ki se je lesketalo izza hiš, izza vrtov. In hiše, vrtovi, polje — vse se je svetilo iz njegovih začudenih oči . . .

V dveh prijaznih, sončnih izbah je stalo pohištvo v neredu in še vse zaprašeno.

„Najprej mora ta prah stran,“ je zaklical Kačur. „Ta je še iz Blatnega dola.“

Nato sta urejevala stanovanje do večera, dokler nista bila obadva trudna in potna.

Za hišo je bil majhen vrt z visoko, košato jablano na sredi in s klopjo pod jablano. Nekaj rumenih jabolk je viselo med rumenečim listjem. Otroci so se podili po vrtu in zdel se jim je prostran in neskončno lep.

O mraku sta stopila na vrt tudi Kačur in žena in sta sedla na klopo pod jablano.

bo še

iz življenja naših far po Evropi

anglija

V postnem času se tudi slovenska katoliška skupnost na britanskem otoku duhovno pripravlja na velikonočne

Pri Kenkovih v Chapel-Endu po slovenski maši.

praznike Gospodovega trpljenja, smrti in vstajenja. Predvsem je to za naše rojake v Veliki Britaniji čas, ko se nam nudi prilika, da izpolnimo svoje velikonočne dolžnosti v domačem jeziku, saj nas naš slovenski duhovnik obišče po vseh krajih, koder živimo raztreseni po tem prostranem otoku. Duhovnikov obisk je že sam po sebi za nas praznik, ko se s prijatelji in znanci srečamo pri slovenski maši in se potem dobimo ob prijateljskem pogovoru, kjer obujamo spomine na preteklost in se pomenimo o naših sedanjih in prihodnjih dogodkih — veselih in žalostnih. Skoraj vedno se župnikovemu vabilu k slovenski maši odzove precejšnje število ljudi. Letos morda malo manj, ker smo v zadnjem času izgubili večje število naših najbolj zvestih rojakov — odšli so v večnost. Ko se na velikonočno soboto zbiramo za blagoslov jedil v slovenski kapelici v Londonu, nam naše misli pohite v mladost, ko smo v lepo okrašenih košaricah nosili k žegnu v domače cerkve. Velikonočni žegen je pomenil konec posta, katerega so se naši starši strogo držali. Posebno je živ spomin na butare na cvetno nedeljo in na vstajenjske procesije. Velika noč je bila nekoč v domovini zares veličasten praznik. Vse to v tej deželi skozi ves čas našega zdomstva zelo pogrešamo. Prav zato naših velikonočnih običajev ne bomo nikoli pozabili.

Vsem rojakom, kjerkoli ste, želimo veselo Alelujo in obilo velikonočnih dobrot.

Osmrtnica — Dne 12. februarja 1993 je odšel s tega sveta v večnost

Pokojni Ivan Kostanjevec
(1921—1993).

Po blagoslovu velikonočnih jedil v
Našem domu v Londonu.

Naši rojaki se zbirajo k slovenski maši
v župnijski cerkvi v Chapel-Endu.

naš rojak iz Nottinghama, Ivan Kostanjevec. Pokojni Ivan se je rodil 14. maja 1921 na Ptuju. V Anglijo je prišel po kratkem služenju pri R. A. F., leta 1947. Nastanil se je v Nottinghamu, si tam s svojim delom (po poklicu je bil Ivan krojač) in sposobnostjo ustanovil svoje lastno podjetje ter družino. Zapušča ženo, sina, dve hčerki in kar osem vnukov. Od sorodnikov v Sloveniji mu je ostala živa samo sestra.

Ivanovi družini, sorodnikom, prijateljem in znancem izreka Slovenska katoliška misija v Veliki Britaniji globoko sožalje. Za njegov večni počitek v Bogu pa darujemo svoje molitve.

Pokojna Ivanka Fras — Greta.

Poskrbele so tudi za kosilo in pijačo in tudi vse plačale. V imenu Slovenske skupnosti jih je pozdravil Zlatko Ribič, ker je bil Zore ravno v Sloveniji. Lepa jim hvala in tudi njim želimo še na mnoga leta.

26. 2. 1993 je v 79. letu starosti umrla ga. Ivanka Fras. (Imenovali so jo tudi Greta.) Pokojna je bila rojena 13. 4. 1914 v Mariboru. Po vojni je živela v glavnem v Linzu. Sestri Antoniji in nečakom Lojzetu, Srečku in Tonetu izrekamo iskreno sožalje.

Velikonočni obredi in maše bodo tudi letos kakor vsa prejšnja leta. Vsem želimo blagoslovljene velikonočne praznike!

avstrija

LINZ

Gospod župnik Ciril Lavrič 75 let. — 16. 3. 1993 je naš upokojeni g. župnik izpolnil 75. rojstni dan. Četudi je že tretje leto v pokoju, a pomaga pri slovenskih sestrah v Gorici, še vedno živi med nami v naših srcih; upamo, da se bo kmalu zopet vrnil med nas, da bo z nami užival zasluženi pokoj. Dobro vemo, da je on tisti, ki je postavil našo slovensko skupnost v Linzu na noge in samo po njegovi zaslugi smo prišli

Skupinska slika z upokojenim župnikom Cirilom Lavričem, ki je nedavno slavil 75. rojstni dan.

do narodnih noš in do prostorov Slovenskega centra, ki ga zdaj uporabljamo. Vseh dobrot in zaslug ni mogoče naštevati, toda zato ga lahko imenujemo duhovnega očeta naše skupnosti v Linzu. Za njegova dela mu lahko povrne samo gospod Bog. Mi pa mu želimo predvsem zdravja in kličemo še na mnoga leta!

Vsa leta, ko je g. župnik Lavrič živel med nami, je slavil svoj god in rojstni dan skupaj za našimi ribami, toda tudi letos je bilo njegovo mesto prazno, ko so slavile v centru Matilda Tkalec, Anica Sadl, Matilda Grandovec in Antonija Zore. Kuhale in stregle so v glavnem godovnjakinje same in so imele polne roke dela, saj je bil center zaseden do zadnjega kota. Godovnjakinje so spekle tudi potice in drugega pečiva, da je bilo vsega dosti na razpolago.

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Le nekaj novic v časovnem redu.

V župni cerkvi Svete Trojice v Halozah (Slovenija) sta se v soboto, 26. decembra 1992, poročila g. Edvin Šprah iz Maribora in gđ. Marija Krnjak iz Bruslja. Civilno poroko so praznovali teden prej, 19. decembra, v Jette, Bruselj. Mladoporočencema želimo polno božjega blagoslova na njuni skupni življenjski poti.

S poročnega slavlja v Bruslju: g. Edvin Šprah in gđ. Marija Krnjak s svojci.

V kliniki Notre-Dame v Charleroi je 14. januarja letos *umrl* g. Rado Zorzut iz Monceau-sur-Sambre. V svoji boleznini je iskal zdravja v bolnici, pa so bili vsi naporji zaman. V župni cerkvi St. Louis v Monceau smo imeli sveto mašo zadušnico in slovenska molitev ga je pospremila na zadnji poti. Pok. Rado se je rodil 20. 1. 1925 v Vedrijanu, Slovenija. Leta 1948 je prišel v Belgijo in delal več let v rudniku, nato pa v železarni. Rad je bral Našo luč in vsakoletni Mohorjev koledar. Naj počiva v miru božjem. Njegovi sestri ge. Ani Dumont in ostalim sorodnikom naše sožalje.

Vsem rojakom in rojakinjam želim vesele velikonočne praznike. Vse vam, da se v čim večjem številu udeležijo velikonočne božje službe v Charleroi v nedeljo, 11. aprila, ob 11. uri.

LIMBURG-LIÈGE

Eisden: „Slomšek“ je za rojake, ki imajo 50 in več let, pripravil prijetno *družinsko srečanje* s kulturnim programom in pogostitvijo. Uspelo srečanje! Iskrena hvala našim gospem, ki so pripravile dobrine za pogostitev.

Maasmechelen: Naši so pridno sodelovali pri nabiralni akciji občine Maasmechelen v korist žrtvam vojne na Balkanu.

Novi članici božjega ljudstva: V družini Maks Hribernik in Marija Lojz se je rodila hčerka, ki so ji ob *krstni vodi* dali ime Marija.

Bivšemu članu Vesele mladine g. Srečku Žabotu in njegovi ženi ge. Hilde Van Eyck se je v Tongernu rodila hčerka, ki so jo bo krstu zaklicali Ines.

Ob rojstvu obeh deklic staršem iskreno čestitamo in voščimo obilje božjega blagoslova.

Naša velika noč. Naša velikonočna slava se bodo odvijala kot vsa zadnja leta. Blagoslov velikonočnih jedil bo na veliko soboto. Slovesno vstajenje bo v Eisdenu na velikonočno jutro ob 6. uri, v Hoevezavelu pa na velikonočni ponedeljek ob 9. zjutraj. Podrobnosti glejte v Bakli. Najlepša priprava na veliko noč je resna duhovna obnova.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

Velikonočna obnova nam bo pomagala, da se bomo bolje poglobili v skrivnost Kristusovega odrešenja, da bo tako praznik Kristusovega vstajenja tudi naš praznik.

Velikonočna obnova bo:

— na *cvetno nedeljo* (4. 4.) ob pol štirih popoldne, pred obredi cvetne nedelje,

— na *veliki četrtek in veliki petek* ob osmih zvečer, pred obredi, ki bodo ob devetih,

— na *veliko soboto ob sedmih zvečer*. Obredi velikonočne sobote bodo ob osmih zvečer.

Naša rojakinja gospa Bernardka Fink je v petek, 26. februarja, pela pri koncertu v Salle Pleyel, Honneger la Cantique de Pâques, mezzo soprano, Mozart, Messe en Ut mineur, soprano. Njeno čudovito petje je nabito polna dvorana nagradila z burnim ploskanjem. Gospa Bernardka Fink živi sedaj v Pragi, kjer je njen mož, dr. Zdravko Inzko, avstrijski veleposlanik.

V ponedeljek, 26. aprila 1993, bo v občinski palači v Chatillonu *odprtje razstave* sester Andrejke in Marjetke Dolinar, slovenskih slikark iz Argentine. Odprtje bo ob 19. uri. Sledil bo koncert klasične glasbe skupine Ramovš Consort iz Ljubljane. Koncert bo ob 20.30, ali v kakšni občinski dvorani v Chatillonu, če pa to ne bo mogoče, pa v cerkvi sv. Terezije.

Tradicionalno prvo majsko srečanje bo v Slovenskem domu v soboto, 1.

maja. Maša bo ob pol osmih zvečer, srečanje pa ob pol devetih zvečer.

CHILLEURS (Loiret)

Na velikonočni (vüzemski) ponedeljek — 12. 4. — bo ob desetih dopoldne skupno praznovanje velike noči.

Pas-de-Calais in Nord

Veliki teden je višek cerkvenega leta. Postni čas nas je pripravljaval, zlasti čudoviti pastirski list naših slovenskih škofov o ponovni evangelizaciji naše Evrope. Prisluhnjimo, vključimo se z vsem srcem v to duhovno prenovno, kot nas je duhovnik pozval na pepelnično sredo: Spreobrnite se in verujte evangeliju!

Spored velikega tedna:

Bruay-en-Artois: maša 4. in 11. aprila, to je na cvetno nedeljo in veliko noč.

Blagoslov jedil na veliko soboto, 10. aprila, ob 14. uri v cerkvi sv. Barbare.

Nice: *Gospodinja Darinka* je pripravila krofe.

**berite in širite
našo luč**

Lievin: Obredi velikega tedna: v četrtek in petek ob 18. uri. Na veliko soboto z blagoslovom jedil ob 20. uri.

Duhovne obnove s priložnost za spoved: v Armentieresu 4. aprila ob 16. uri v cerkvi sv. Terezije; v Croissillelsu 3. aprila ob 18.30 uri.

Morebitne spremembe po dogovoru!

Vsem rojakom želimo milosti polne praznike Gospodovega vstajenja!

FREYMING-MERLEBACH in okolica

13. februarja je bil kulturno zabavni večer v *Restaurant d'entreprise HBL* v Freyming-Merlebachu. Prijatelji slovenske katoliške misije in cerkveno pevsko društvo Mgr. Grims so pripravili lepo obiskan večer (okoli 600 gostov), katerega izkupiček je namenjen slovenski Karitas za begunce na ozemlju Slovenije. Izkupiček je znašal 30.000 francoskih frankov. Bogu in vsem hvala za lep večer in požrtovalno delo.

Na pepelnično sredo, 24. februarja, smo *pospremili k večnemu počitku* 91-letno Antonijo Rudež v Morsbachu, mater predsednika cerkv. pevskega zbora. Bogu priporočamo to vzorno krščansko dušo in izrekamo sožalje članom družine.

5. in 6. marca so se odvijale v starem mlinu Thicourt dvodnevne duhovne vaje, ki so bile za zimsko dobo lepo obiskane. Poletne duhovne vaje na temo očenaša bodo 30. in 31. avgusta ter 1. septembra 1993. Vsi prav lepo vabljeni.

V nedeljo, 7. marca, so na generalnem zasedanju odbora prijateljev slovenske katoliške misije Freyming-Merlebach ponovno izvolili za predsednika g. Mahca. Čestitamo in vsemu odboru želimo lepo sodelovanje v bodočnosti.

30. aprila ob 19. uri bo v kapeli svetega Jožefa v Merlebachu darovana sv. maša v zahvalo za 10 let mašniškega posvečenja g. Jožeta Kamina.

1. maja bo srečanje slovenskih romarjev v cerkvi v Habsterdiku. Vsa društva lepo vabljena k sodelovanju, saj bo odslej ta dan izbran kot dan vseh slovenskih društev. Ob 16. uri za-

Pustna nedelja je bila priložnost za nekatere rojake, da so se zbrali pri Furlanovih v St. Laurent du Var.

ključne litanije Matere božje z blagoslovom v kapeli doma. Vsem se zahvaljujemo za sodelovanje, Bogu pa za dar vere.

nemčija

STUTTART-okolica

● *Aktualna Pastirska pisma za postni čas.* — Letos obravnavata pastirski pismi za postni čas slovenskih škofov in tukajšnjega nemškega škofa isto tematiko. V obeh pismih gre za vprašanje nove evangelizacije ob spoznanju, da mnogo odraslih kristjanov ne pozna več Kritosovega veselega oznanila ali pa ga je odrinila iz vsakdanjega življenja.

Nemški škof, dr. Walter Kaspar, je dal svojemu pastirskemu pismu za postni čas naslov: „Vi mi boste priče“ (Apd 1, 8) in poziva vse osveščene kristjane, da s svojo besedo in zgledom oznanjajo Kristusa razkristjanjeni okolici. „Cerkve ni v prvi vrsti organizacija tudi ne obstaja iz funkcij in oblasti. Vsi smo Cerkve, Cerkve ljudi, grešnih ljudi. To pa ni vse. Cerkve je od Boga izvoljeno in skozi zgodovino vodeno

ljudstvo. Je Jezusovo telo z različnimi udi, ki imajo vsak svojo nalogo . . . “ je zapisal škof Kaspar.

Pismo slovenskih škofov smo delno brali pri mašah in delno razposlali med rojake v prilogi Med nami povedano, pismo nemškega škofa pa je prevedel v slovenski jezik župnik Janez Demšar in smo ga v celoti skupaj z Našo lučjo razposlali rojakom na tem področju. Vsak ga je lahko dobil tudi pri slovenskih mašah. Tisk tega pisma je financirala škofija Rottenburg-Stuttgart.

● *Predpustno veselje.* — Letos smo se zbrali k pustnim srečanjem na treh krajih. Začelo se je v Weißbachu v okraju Hohenlohe. Na pobudo krajevnega župnika, ki je po rodu iz Indije, smo se v soboto, 13. februarja, zbrali skupaj z nemškimi rojaki k službi božji ob koncelebraciji obeh duhovnikov. V nagovoru je indijski župnik poudaril, da je krščanstvo vera pristnega veselja. „Jezusu so v teku življenja samo dvakrat pritekale solze žalosti, vedno znova pa je poskrbel za veselje svojih poslušalcev, bodisi z besedo ali dejanjem,“ je dejal.

Po božji službi je vsaka narodnost praznovala veseli večer zase, ker za vse ni bilo tam dovolj velike dvorane. Nemški rojaki so šli praznovati v Forchtenberg, Slovenci pa smo ostali v Weißbachu — in se tam veselili do poznih nočnih ur. Seveda ni manjkalo do-

Tomaž Tiselj, po rodu iz Zdeske vasi na Dolenjskem, je za poročni dan (24. 10. 1992) popeljal svojo nemško nevesto Klavdijo Strohsack v Slovenijo. Pred oltar sta šla pri Sv. Antonu, Dobropolje.

Dr. Marko Dvořak iz Ulma rad prihaja med Slovence v Stuttgart. Ko so ti v Esslingenu praznovali dan slovenske zastave (29. 9. 1991), je bil gospod Dvořak glavni govornik. Pa tudi pozneje se je še dvakrat prikazal na srečanjih Slovencev v Stuttgartu.

brega peciva, ki so ga prinesle s seboj rojakinje.

Slovenska mladina je v soboto, 20. februarja, priredila svoj predpustni večer v dvorani pri cerkvi sv. Konrada v Stuttgartu. Okrog 60 se jih je odzvalo vabilu in nekaj jih je prišlo celo iz Ingolstadtta in Ulma. Godbo so naročili iz Berlina, od koder je prišlo 6 mladih muzikantov, s katerimi se naši poznajo z raznih drugih srečanj. V sporedu je nastopila tudi mladinska folklorna skupina iz Stuttgarta in pa coprnice iz Schwieberdingena, ki jih je za to pridobil rojak Anton Strojčan, ki je v tamkajšnji nemški župniji zelo aktiven, predvsem, kar zadeva zbiranje pomoči za bosanske begunce. Tudi maškara iz Ptujkega polja se je gibala med mladimi obrazi, ki so se vedno znova postavila v krog za skupno petje.

Osrednja družabna prireditve ob praznovanju veselih pustnih dni pa je bila v Esslingenu na samo pustno nedeljo. Zbralo se je okrog 250 rojakov (več jih v dvorano ni moglo), da vsaj za nekaj uro pozabijo na vsakdanje skrbi ob nastopu Domačega zvona, ob veselih vižah Slovenskih muzikantov iz Sindelfingena, ob tomboli, skupnem petju in kramljanju. Kot že nekajkrat, so rojakinje napekle doma dobrih pustnih krofov in flancatov, da so se navzoči lahko poslužili tudi tovrstnih dobrot. Izkupiček so namenile revežem, ki si takega večera ne morejo privoščiti. Za to lepo gesto se jim tudi na tem mestu iskreno zahvaljujemo.

● *Mednarodna maša v Schwieberdingenu.* — Rojak Anton Strojčan iz Škofje Loke je zelo aktiven član v katoliški župniji Sv. Petra in Pavla v

Schwieberdingenu. Posebno se zavzema za zbiranje pomoči bosanskim beguncem, pa tudi interese tujcev krepko zastopa. V tej župniji je sicer le malo Slovencev, a gospod Strojčan se je zelo zavzel, da se tam organizira mednarodna maša in po maši diskutira o položaju v nekdanji Jugoslaviji. Pri maši je pel moški zbor Domači zvon iz Stuttgarta ter po maši dodal še tri narodne kar pred oltarjem, za kar je žel bogat aplavz navzočih Nemcev, Hrvatov, Bosancev in Slovencev. Po maši je bila v dvorani diskusija o položaju v nekdanji Jugoslaviji, ki jo je vodil dr. Janez Zdešar iz Münchna. — Vse to je bilo v nedeljo, 7. marca.

OBERHAUSEN

Te dni je tu pri nas postalo nenadoma toplo. Skoraj se je že zazdelo, da prihaja v deželo pomlad. Nekateri so jo kar zares začutili. Sonce, ki greje, je kar pravo znamenje za gorečnost, h kateri nas kliče sedanji čas.

Postni dnevi in tedni že po naravi niso čas, ko bi se dogajale na ravni župnijske stvari, ki jih navadno razglašamo v sporočilih na tem mestu. V tem zapisu se bomo ustavili ob dogajanjih, ki so običajna in tečejo leto in dan kot reden program.

Maše so seveda eden najbolj poučarjenih in glavnih delov župnijskega

Slovenski muzikantje iz Sindelfingena na pustni prireditvi v Esslingenu 21. februarja letos. Ko so pritisnili na knofe, je redkokdo ostal pri mizi.

Župan Jože Strgar med Slovenci v Berlinu.

Pustovanje v Berlinu.

življenja. Ob njih se zbere v krogu enega meseca največ Slovencev skupaj. To se seveda kristjani, ki iz prepričanja in s posebnim veseljem pridejo častit Boga v domačem jeziku. Vernega človeka poživi domača slovenska pesem. Cerkevna je še posebej svojevrstno doživetje, saj izraža globoke stvari, ki jih komaj moremo dojemati z razumom. Slovenske cerkvene ljudske pesmi so pač najpristnejši izraz slovenskega verskega čutenja. Zaradi tega nas tako prevzamejo in nas napolnijo s posebnim slavnostnim vzdušjem. Skoraj povsod so v skupnostih nastali tudi krogi tistih nekaj ljudi, ki ne samo da radi pejejo, ampak tudi znajo peti. Ti potegnejo ostale za seboj v pravo tonsko lego, da je pesem ne le glasna, ampak postane lepa, prijetna za uho. Tako prav pogosto slišimo pripombo slučajno mimogredočega, ki je slišal slovensko pesem v cerkvi, da so naše melodije lepe. Tedaj smo ponosni na svojo kulturo in nam zraste zavest, da je pesem govornica, ki pove nekaj lepega tudi tistemu, ki ne pozna jezika in pomena prepevanega besedila.

Seveda se prav zaradi tega slovenskim katoličanom tukaj pridruži večkrat ta ali oni rojak, ki ne da veliko na vero. Nekateri imajo pač radi slovensko družbo in seveda pesem, tako da premaga v njih čut za skupnost in z enako nestrpnostjo pričakujejo dan, ko se strne krog starih znancev in se

v tem krogu obnavlja slovenska govornica.

Posebej velja to za manjše skupnosti, kjer ni kakšnih drugih možnosti za slovenska srečanja. Kjer pa so seveda slovenska društva ali pa se že dlje zbirajo Slovenci po prijateljskih vezeh skupaj, tam pa se neverni ali po svoje verni rojaki ne pridružujejo slovenski mašni skupnosti. Še dolgo bomo najbrž nosili posledico nekdanje pretirane skrbi društev, da bi se ja ne pokazala kakšna povezava s slovensko župnijo. Tako so skoraj povsod v društvih nastali krogi dokaj vplivnih ljudi, ki so nekdanj krepko skrbeli za pravo linijo, danes pa počno isto za spoznanje tiše. Seveda ta razklanost ni le posledica odvisnosti društev od nekdanje komunistične oblasti v domovini, ampak tudi liberalističnega in materialističnega mišljenja, ki je v ljudeh. S tem se bomo verni vedno srečevali. In neverni se bodo srečevali z vernimi vedno tudi v bodoče.

Pomembno bi bilo za ene in druge Slovence, da se v vseh stvareh, kjer se dogaja kaj slovenskega na tujem, medsebojno ščitijo in podpirajo. Ne pa da si ovirajo medsebojna prizadevanja. Tega novega, neobremenjenega mišljenja je vse več. In to je razveseljivo opazovati tudi pri nas, kljub še vedno očitnim znamenjem ozkosti in zadržtosti posameznikov. Zadnji izrazit primer imamo v kraju Gütersloh ob pustni prireditvi.

Tudi to je naše današnje slovensko življenje na tujem. Tudi s tem imamo še krepko opraviti vsak dan v naših krogih. Vendar je veliko ljudi za odprt

pogovor, še več rojakov pa se brez velikih besed enostavno zdrži enostranskih sodb. To pa je krepka in za širši krog koristna postna vaja.

BERLIN

● *Obisk in pustovanje v Berlinu.* — Na povabilo društva Slovenija je prišel v Berlin na proslavo ob slovenskem Kulturnem prazniku inž. Jože Strgar, župan mesta Ljubljana. Veseli smo bili tudi v slovenski župniji, ko smo lahko gospoda župana pozdravili v naših prostorih.

Prav gotovo se s takimi obiski utrjuje naša narodna zavest, hkrati pa se razdalja med matično domovino in zdomstvom zmanjšuje. Razdalja med ljubljansko in nemško metropolo bo še manjša, če bo zares ljubljanska Mestna skupščina prevzela pokroviteljstvo nad berlinskimi Slovenci, nad obema organizacijama, nad društvom Slovenija in nad Slovensko katoliško misijo. Želimo in upamo, da se bo to kmalu zgodilo.

● Samo en teden pozneje je slovenska župnija organizirala *pustovanje*, dan, ki ga mnogi pričakujejo. Eni so ga veseli, ker na neki način s pustnim časom izginja zima; prihajajo toplejši dnevi. Drugi so ga veseli, da smejo biti takšni, kakor so si kdaj želeli ali sanjali. In zopet drugi, da se srečajo s prijatelji, znanci... Da, tako kakor so različne želje na začetku za-

bave, takšna, tako pisana je potem tudi družba; toliko bogatejša, v različnih originalnostih, je potem tudi prireditiv.

O srednji dogodek pustne prireditve je bilo seveda ocenjevanje mask, otroških in odraslih. Posebej je še treba poudariti, da so nekateri bili zares originalni in da so morali za to originalnost uporabiti mnogo časa. Vsi so se zares veselili, posebej še tisti prvi štirje od otrok in odraslih, ki so bili nagrajeni.

Da je bilo zares veselo in lušno, pa je skrbel ansambel Fis iz Novega mesta, ki nam je poleg igranja prinesel tudi nekaj domačnosti.

Na koncu naj končam s kitico pesmi, ki je znana v Pomurju:

*Po potokih curilo,
po bregovih zelenilo —
oj, veselo je bilo.*

FRANKFURT Z OKOLICO

● *Ilbenstadt* je majhno mestoce v bližini Frankfurta, v dolini reke Nidda. Znamenito je po svoji slikovitosti, po lepi baziliki in tudi po tem, da je eno redkih, če ne edino mesto v pokrajini Hessen, kjer so katoličani v večini. Že več let župnikuje tu naš slovenski rojak dr. Vinko Kraljič. Uspelo mu je izredno dvigniti versko življenje, nemški zbor je naučil peti slovenske cerkvene pesmi, nekatere celo v slovenskem jeziku, in s tem zaslovel daleč naokrog, saj sicer

Utrinek s pustovanja v Frankfurtu.

Nemci poznajo le enoglasno petje. Nad melodiko slovenskih pesmi pa so vsi, ki jih slišijo, od organistov do preprostih ljudi, navdušeni.

Marsikaj je s svojim slovenskim čutom za lepoto in umetnost polepšal v cerkvi; na pobudo svoje matere je na podstrešju poiskal že zavrženi križev pot, ga dal obnoviti in postaviti nazaj v cerkev. Nemški župnik iz Licha je dejal, da bazilika v Ilbenstadtu še nikoli prej ni bila tako lepa, kot je sedaj. To je lepo priznanje slovenskemu duhovniku ter obenem dokaz, da imajo tudi Nemci radi, če cerkev ni tako pusta, kot sicer sami mislijo, da mora biti.

Slovenci smo poromali v Ilbenstadt po novem letu, da bi doživeli lepoto ilbenstadtskih jaslic, ki tudi slovijo daleč naokrog, seveda spet po zaslugi neumornega g. Kraljiča. Pri vsej svoji zaposlenosti pa si nekajkrat na leto vzame čas, da pride med nas Slovence, zlasti pred prazniki, ko nam je na voljo za spoved.

● *Slovenski kulturni praznik* smo letos praznovali 7. februarja skupaj s slovenskim društvom Sava. S svojim obiskom nas je počastil tudi veleposlanik Republike Slovenije v Bonnu, dr. Boris Frlec. Nekateri so ob prvem skupnem nastopu sicer imeli pomisleke, ker so odnosi med društvom in župnijo obremenjeni s preteklostjo, a je polnoštevila navzočnost v cerkvi in dvorani ter zadovoljstvo skoraj vseh navzočih potrdilo željo Slovencev v Frankfurtu, da se začne nova doba brez delitve v dva tabora. Najprej smo se v velikem številu (preko 200) zbrali

v cerkvi Herz Mariens pri maši, pri kateri je prepeval oktet iz Pišec iz Slovenije. Po maši je isti oktet nastopil še v dvorani pod cerkvijo z vmesnimi recitacijami članov društva Sava in otrok slovenskega dopolnilnega pouka. Gradivo za predstavitev imenitnih, a premalo znanih Slovencev, med njimi tudi svetniškega škofa Slomška, je pripravila učiteljica slovenskega pouka gospa Mira Turk-Radiković.

● *Ansambel 'Stari znanci'* že dolga leta skrbi za dobro voljo in ples na naših martinovanjih in pustovanjih. Nekaj članov ansambla živi med nami v Frankfurtu, nekaj pa se jih je vrnilo v Slovenijo in se na povabilo vodje ansambla, g. Ropoše (ki zaradi poškodbe žal ne more več igrati harmonike), radi vračajo med nas. Tako je bilo tudi letos na pustovanju. Nemška župnija St. Bonifatius nam je velikodušno dala na razpolago lepo okrašeno dvorano, kvintet je neumorno igral vesele viže, da so plesalke in plesalci lahko urno vrteli pete, rojak Tine pa je spekel okusnega odojka in ocvrl prave slovenske krofe, da so se gostje lahko dobro okrepčali. G. Flajšman je organiziral še mnogo drugih požrtvovalnih Slovencev, ki so se žrtvovali za to, da so drugi imeli lepo pustovanje. Najbolj je skrbelo, kako bomo nadomestili našo dolgoletno neumorno kuharico, Marijo Majer, ki se je ravno tedaj odpravljala v bolnišnico na operacijo. Vse se je

Sodelavci slovenske župnije v Frankfurtu na pustovanju.

dobro izteklo: srečno je prestala operacijo in našli smo druge pridne roke, ki so jo nadomestile. Za mnoge je kar prehitro prišla ura, ko je bilo treba končati, za neumorne sodelavce pa se je noč zaradi pospravljanja in čiščenja dvorane podaljšala do zgodnjih jutranjih ur, a so vsi brez nejevolje zdržali do konca.

Vročča želja vseh aktivnih članov slovenske župnije pa je, da bi se nam gostje, ki prihajajo na naše veselice, večkrat pridružili tudi ob nedeljah pri slovenski maši. Nekaj novih obrazov je že opaziti, ostale pa še vabimo. Nekdo je v šali rekel: ali tisti, ki pravijo, da zahajajo k nemški maši, lahko tam po slovensko pojejo?

MÜNCHEN

● Februarja smo ponovno organizirali priljubljen *tečaj za naše zakonce*. Tokrat smo v našo sredo povabili v Sloveniji zelo priznanega strokovnjaka za družinsko pastoralo p. prof. dr. Vinka Škafarja, ki poleg predavanj na Teološki fakulteti že več kot deset let ureja priljubljeno Družinsko prilogo v našem osrednjem verskem časopisu Družina.

V župnišču se je zbralo 8 zakonskih parov s svojimi otroki. Za njihovo varstvo sta poskrbeli naša skrbna Kristina in ing. Magajnova.

Kapucinski provincial, prof. dr. Škafar, je svoje misli uredil v tri sklope:

a) Ljubezen pomeni odločitev za partnerja. Od njega se učim, on me bogati, preko njega se posvečujem. Zato je treba negovati iskrenost, pri-

Zakonci iz Münchna
s p. dr. Vinkom Škafarjem.

znovati lastne napake, ohranjati je treba higieno misli, ne podcenjevati zakonca.

b) Kristjani smo duhovniško ljudstvo. Daritev bodi vse naše življenje. Kakor se Bog daje in posvečuje nas, tako bi se drug drugemu morala razdajati tudi zakonca: „Vzemi mojo ljubezen in se nahrani z njo!“ Zakon je novo obzorje mojega bivanja, posvečenega bivanja.

c) Človek je bitje odnosov. Važno je živeti za skupne ideale. Ne malomeščanstvo, zasebnitvo, temveč skupnost, odprtost. Biti poročen pomeni gojiti poslanstvo, ki nam ga je zaupal Bog.

To je le delček bogastva, ki nam ga je posredoval predavatelj. Vse nam je bilo skupno: Izmenjali smo si misli, izkušnje ter doživeli lep in bogat dan.

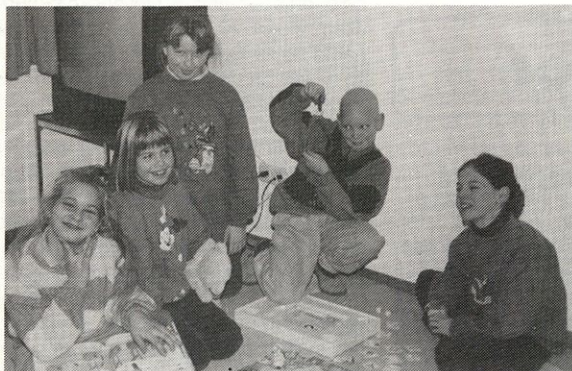
Eden izmed zvestih udeležencev je takole zapisal: „Danes imamo poleg dela za marsikaj časa: za šport, razvedrilo, neomejeno gledanje televizije, čiščenje avtov. Pravimo, da smo obremenjeni, v stresu. Za partnerja, soza-

konca zmanjkuje časa. Zato občasno škriplje. Današnje srečanje je bilo prava duhovna hrana za vse navzoče.“

● Zapustila nas je *Slavica Žohar, roj. Bundarla*. Pokojnica je bila iz Prekmurja. Že mlada je šla z doma in delala v Avstriji in Švici. Pozneje se je poročila v Münchnu. Skoraj deset let je bolehal za multiplo sklerozo. Med njeno težko boleznijo je zanjo zelo vzorno skrbel in ji stregel njen soprog. Dočkala je komaj 39 let. Njenemu možu Dragu in hčerki Tatjani naše iskreno sožalje.

berite in širite Našo luč!

Pokojna Slavica Žohar, roj. Bundarla.

Najmlajši pri igri.

nizozemska

Naša velika noč: Blagoslov velikonočnih jedil bo na veliko soboto v Lindenheuvelu pri g. Staniju Kropivšku ob 17. uri, v Heerlerheide v župni cerkvi pa ob 16. uri.

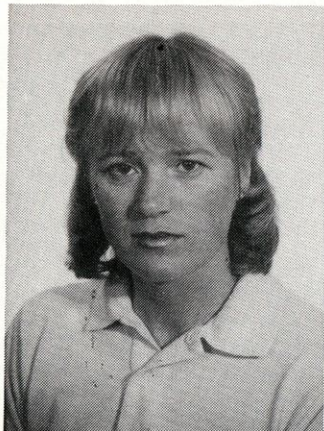
Slovesno vstajenje s procesijo in mašo bo v velikonočnem jutru ob 7,30 v Heerleheide.

Gospod je vstal, vstanimo tudi mi, aleluja!

švedska

● *Slovenska zveza* je imela 27. februarja v Landskroni svoj letni zbor. Na njem so izvolili vodstvo za naslednje leto. Po besedah ponovno izvoljenega predsednika g. Branka Jenka ima ta zveza pomembno vlogo v povezovanju in usklajevanju dela slovenskih društev na Švedskem. V veliki meri pa pripomore tudi, da ta dejavnost pred švedsko oblastjo ne ostane v anonimnosti, saj zanjo štejejo samo takšne organi-

Marija Mak — odlikovana za vodenje podjetja.

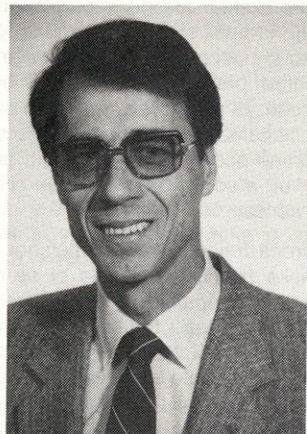
zacije, ki so povezane v vsedravno zvezo. Gost tega srečanja je bil tudi izseljenski duhovnik Jože Drolc. Spregovoril je o nekaterih načrtih za binokšno srečanje 30. maja v Vadsteni, ko bomo praznovali 20. obletnico naših romanj v ta zaradi sv. Brigite tako znameniti kraj Švedske.

● *Priznanje slovenskima podjetnikoma.* Švedska gospodarska zbornica je zakoncema Ludviku in Mariji Mak lani podelila priznanje kot najuspešnejšima podjetnikoma občine Vaggeryd v letu 1991. Takšno priznanje podeljujejo le vsakih nekaj let. V diplomii odlikovanju sta pohvaljena za zgled, ki sta ga z vodenjem svojega podjetja dala drugim podjetnikom in družbi. Pokrajina Småland, kjer se nahaja Vaggeryd, je nekakšna švedska Ribnica in slovi po malih podjetnikih, ki v sedanjii gospodarski krizi vračajo zaupanje v švedsko podjetništvo. Zato ima še toliko večjo veljavo prvo mesto, ki sta ga med njimi dosegla naša rojaka s svojim podjetjem za trgovino in predelovanje furnirja z imenom Mack Faner. To uveljavljanje Slovencev v švedskem gospodarstvu je lep prispevek k promociji Slovenije, saj so o tem pisali švedski gospodarski časopisi, poleg lokalnih pa še pokrajinski iz Jönköpinga in Värnarna. G. Ludvik Mak navadno orgla pri slovenskih mašah. Zadnje nedelje smo ga pogrešali. Pozneje smo zvedeli, da se je mudil v Sloveniji, ker v Slovenski Bistrici odpira predstavništvo svoje tovarne. Torej se na Švedskem tako znani duh podjetništva iz Smålanda počasi in vztrajno seli v Slovenijo. Razveseljivo!

švica

SOLOTHURNsko PODROČJE

● *Prešernov dan* — Dan pred Prešernovim dnevom, dnevom slovenske kulture, smo imeli, kot po navadi na 1. nedeljo v mesecu, v Bernu mašo. Pogovor pri kavi po maši je kajpada nanesel na značaj in pomen naslednjega dneva. Kar se oglasi gospa Lea (zaradi

Ludvik Mak — marljiv orglar in uspešen podjetnik.

stvari same je treba pripomniti, da sta si z Abrahamom že segla v roke) in pravi, da še zna na pamet Prešernov uvod h Krstu pri Savici. „Povej ga!“ je bilo brz slišati kot prošnja. In ga je. Marsikdo od udeležencev ga je najbrz slišal po precej dolgem času.

Naslednji dan, na sam slovenski kulturni praznik, je bila zvečer proslava v Staldnu (kanton Wallis). V bližnji manjši kapeli je bila najprej ob 19. maša, nato pa v restavraciji družabni večer. Nekaj misli o slovenskem kulturnem prazniku, pesem-hvalnica o Prešernu, deklamacija uvoda h Krstu pri Savici (kot v Bernu) in nekaj dogodkov iz življenja našega največjega pesnika je sestavljalo kratek kulturni program. Sledila je okusna večerja, nato pogovor, pesem, glas harmonike in zraven celo ples — pač v slovenskem ljudskem slogu. Kakorkoli že, tudi na tak način se za kakšen centimeter podaljša ta ali ona slovenska koreninica in zazeleni kakšen list na slovenski lipi.

● *Duhovna obnova* — Na začetku postnega časa smo z namenom, da bi se čimbolj poglobili v pripravo na velikonočne praznike, imeli od 20. febr. do 7. marca *duhovno obnovo*. Ob sobotnih in nedeljskih mašah je bilo razmišljanje po evangeliju in daljše predavanje pred mašo ali po njej, pri večernih mašah med tednom pa samo poevangeljski nagovor. Obnovo je vodila

prezračevanje

NEPOPOLNE IN NEDOREČENE OKROGLE MIZE

Pred kratkim sem na naši televiziji gledal okroglo mizo o **dachauskih in drugih povojnih procesih**. Predvsem sta manjkala pri njej Ivan Maček in Mitja Ribičič, ki bi mogla takoj odgovoriti na marsikatero vprašanje.

Ali je pri nas zares konec komunistične vladavine? Domnevam, da **Maček in Ribičič** uživata svoji zajetni pokojnini in se doma smejeta „okroglim mizam“, kot je bila tista na naši televiziji. Sprašujem se, zakaj ju pri RTV Ljubljana ne povabijo za okroglo mizo, skupaj z njunimi bivšimi žrtvami. Morda nimata korajže, da bi se odzvala in zagovarjala svoje stališče, vendar bi bilo treba vsaj poskusiti.

s. Marina Štrefelj iz redovne Skupnosti Loyola (ta skupnost je nastala v Sloveniji pred 8 leti in temelji na ignacijanski duhovnosti). Nazorno, jedrnat in prepričljivo je znala poslušalce povesti v globino človekovega odnosa do Boga in do sočloveka v vsakdanjem, mladostniškem in družinskem, življenju. Duhovne obnove so se poleg nekaj izjem udeleževali bolj ali manj redni obiskovalci slovenskih maš, zato ni zanemarljiva škoda, da so tolikeri zamudili res lepo priložnost, tako odrasli kakor mladina. A so svoj čas mnogi od njih prejeli isti Kristusov krst. Pripadniki istega naroda torej in hkrati vsaj večina še člani iste Cerkve, pa se, needini med seboj, po drugi strani ogorčeno čudimo nerazumljivi balkanski vojni zmedi . . . — Rože ne morejo cveteti brez sončne toplote. Ljudje ne morejo biti res ljudje brez toplote prijateljstva. (Phil Bosmans)

Vsekakor pa s. Marini velja prisrčna (zahvala; Bog povrni za vsako besedo, ki smo jo slišali, z željo, da bi njeno delo z božjim blagoslovom rodilo bogate sadove pri nas in drugod.

Sicer pa imajo v pravnih državah tudi druga sredstva, da privedejo ljudi na javni zagovor. Ali ne bi mogli tovariša Ivana Mačka in Mitja Ribičiča pa morda še kakega njunega kolega „povabiti“ **pred posebno skupščinsko komisijo**, kamor bi morali priti in odgovarjati na vsa postavljena vprašanja. Le-tam bi vsekakor morali biti tudi tisti, ki so sodelovali pri okrogli mizi o dachauskih in drugih procesih, morda pa tudi kake druge, še žive in nedolžne žrtve bivšega komunističnega terorja. V pravni državi, za katero se razglasamo, bi moralo biti tako zaslišanje povsem normalna stvar.

Če smo v resnici odpravili komunistično vladavino, bi morala biti tudi povsem normalna stvar, da **dokumenti** o vseh nepravičnih procesih in povojnih pobojih ne bi bili kar naprej „izposojeni“ neimenovanim osebam, temveč bi morali biti dostopni vsem tistim, ki jih želijo preštudirati in o tem pisati.

Ta gnoj pred našo hišo, ki se imenuje Slovenija, vsekakor moramo počistiti, čeprav utegne smrdeti do neba. Saj bi mogli po opravljenem delu svobodneje zadihati in bi po dolgih osemindesetih letih začeli spet verjeti v pravičnost naših oblasti.

Dr. Peter Starič, Ljubljana — DELO, Ljubljana, 13. 3. 93.

NI VSE SLABO, KAR JE VLADNO

Spomnimo se generalne stavke, ki jo je pod Peterletovo vlado uprizoril Semoličev sindikat (edini v času komunizma), predvsem pa splošnega nezadovoljstva ob takratni zaviralni vladni politiki do višanja plač.

Gospodarsko-sindikalistični dejavnik, zaradi katerega je tedaj **Drnovšku** uspelo, da se je zavihtel na oblast, se je zdaj obrnil proti njemu. Naša ocena je, da neupravičeno. Po Drnovškovem predvolilnem dvigu plač v negospodarstvu je namreč postalo jasno, da je inflacija le še vprašanje časa, če vlada

ne bo uravnotežila razmerja med proizvodnjo in plačami.

Zamrznitev plač, ki jo je predlagal Drnovšek, je torej edina logična in možna poteza, čeprav je slaba in nepopularna. **Ni namreč mogoče porabiti več, kot je na razpolago.** Prav tako v proračunskem razrezu ni mogoče razdeliti več denarja, kot ga država ima, pa naj nam je to prav ali ne.

Osnovno sindikalistično načelo je, da delojemalec praviloma ne stavka, če delodajalec nima sredstev, s katerimi bi lahko ugodil stavkovnim zahte-

slovenske radijske oddaje

● **Köln**
vsak dan, razen nedelje
16.15—16.50
na frekvencah 31, 41, 49 m
ter 6140, 7130 in 9770 kHz
v soboto in nedeljo dopoldne
ob 9.30—10.20
na frekvencah 41, 49 m ter
5995, 6130 in 7130 kHz

● **London**
vsak dan
12.00—12.15 na frekvencah
9.61, 11.78, 15.235 MHz
ter 31.22, 25.47 in 16.69 m
v nedeljo dopoldne
11.30—12.15 na istih frekvencah

vsak večer
18.30—19.00 na frekvencah
6.05, 9.77, 11.78,
15.315 MHz ter 49.59,
30.71, 25.47 in 19.59 m

● **Vatikan**
vsak dan
18.45—19.00 na frekvencah
41 in 49 m ter 1530 kHz
ponovitev naslednje jutro
4.45—5.00 na istih frekvencah.

vam. Ker slovenski sindikati, ki ne plačujejo stroškov stavk, kot to velja po svetu, ne upoštevajo teh osnovnih načel sindikalizma (ki veljajo tudi za državo kot celoto), vse skupaj pravzaprav dobiva politični predznak. Sredstvo **politične manipulacije** tako v predprejšnji kot sedanjí vladi je seveda delavec, ki sam stavka, da bi imel še slabše pogoje za izplačilo že tako slabih plač.

Čeprav se je Drnovšek ujel v past, ki si jo je sam nastavljal, pa je za slovensko gospodarstvo bolj pomembno, da pride do skorajšnje gospodarske rasti, kot da pride do inflacijske spirale, ki lahko koristi zgolj in samo političnim in gospodarskim špekulantom.

Janez Markeš — SLOVENEČ, Ljubljana, 16. 3. 93.

PRED POGOVORI MED DRŽAVO IN CERKVIJO

Zdi se, da je naša mlada država končno dosegla tolikšno politično trdnost, da je začela razreševati nakopičena odprta vprašanja, ki so čakala na rešitev več kot eno leto.

Odkar se je začela kriza Demosa, se ni nič več resnično premaknilo. Tisti, ki so jo sprožili, imajo na vesti tudi to izgubljeno leto stopicanja na mestu. Sedaj prihaja na vrsto tudi reševanje odprtih vprašanj **glede položaja Cerkve** na vseh različnih področjih: gospodarskem, vzgojno-izobraževalnem, kulturnem in socialnem.

Pred tem pa je **obiskal Sveti sedež predsednik** slovenske države Kučan. Za dogovarjanje med Cerkvijo in državo predsednikov obisk pri svetem očetu nikakor ni brez pomena. Ne samo zaradi tega, ker je slovensko državno vodstvo končno vendarle dalo Svetemu sedežu tisto priznanje, ki si ga je ta zaslužil s svojo podporo slovenskemu osamosvajanju. Ta obisk ima smisel tedaj, če napoveduje, da odslej slovenska država ne bo več

orodje nobene stranke in nobene ideologije in bo zato lahko tudi do Cerkve imela drugačen odnos, kot ga je imela dosedanja partijska država. Predsednik republike, ki je bil še do leta 1990 predsednik slovenske partije — ta pa je slovenski Cerkvi in njenim članom povzročila dosti trpljenja — ni o preteklosti rekel sicer nobene besede. Vendar je dejstvo, da kot prvi predsednik slovenske države ni izbral za svoj prvi obisk v tujini nikogar drugega kot samega svetega očeta, mogoče razumeti tudi kot **dejanje sprave**.

Ta sprava nam je potrebna. Medtem ko so tiste vzhodnoevropske države, ki so se komunizma temeljito otrsle, že zdavnaj članice Sveta Evrope, Slovenija lahko samo upa, da bo sprejeta maja letos. Do zadnjih volitev niso na Zahodu čisto verjeli naši demokratizaciji. O tem, koliko je pri nas resničnih demokratičnih sprememb, jih bomo prepričali samo z dejstvi.

Tako dejstvo bodo lahko tudi **urejene zadeve s Cerkvijo**. Predsednik vlade se tega očitno dobro zaveda. Vprašanje pa je, ali se tega zavedajo javna glasila in številni posamezniki.

Pri tem mislim na tiste, ki so v zadnjem času tolikokrat pokazali **nasprotovanje** do vsega, kar bi vrnilo Cerkvi normalno mesto v naši državni skupnosti. Dovolj je, da pomislimo na vse gonje, ki so se uprizarjale proti vračanju imetja Cerkvi, in na vse laži, ki so se v zvezi s tem širile. Ti krogi verjetno menijo, da bi se v glavnem dalo ostati pri starem, spremenili bi samo barve in nalepke.

Ti so tudi vrgli v zrak strašilo „revanšizma“, ki je gotovo eden izmed vzrokov za nerazumljivo dejstvo, da imajo danes **sodelavci** medvojnih in povojnih **zločinov najvišje pokojnine**, njihove žrtve — kolikor jih je še pri življenju — pa niti krivičnih sodb niso oproščene.

Privrženci starih časov stavijo verjetno svoje upe tudi v predsednika države, da bo kot dejansko — čeprav ne po službi — najmočnejši mož v državi skrbel, da se ne bi pri nas kaj preveč spremenilo. Ti se bodo tudi gotovo oglasili proti vsakemu sporazumu, ki bi Cerkvi vrnil njeno mesto v družbi, kot ga ima v demokratičnih državah. Zato bi bil **predsednik države** po svo-

jem obisku pri Svetem sedežu v primeru potrebe **dolžan zastaviti svoj vpliv** za to, da bi demokratizacijo tudi na tem področju izpeljali do konca.

Anton Stres — DRUŽINA, Ljubljana, 21. 3. 93.

ZAKAJ JE ŠLA SKD V VLADO?

Glavni tajnik Slovenskih krščanskih demokratov je v pismu somišljenikom v Argentino sporočil, zakaj se je njihova stranka odločila, da gre v Drnovškovo vlado. Iz pisma povzemamo glavne misli:

Gre za vprašanje sodelovanja SKD v koaliciji z **Liberalnimi demokrati in v vladi**, v kateri so tudi štirje ministri iz vrst nekdanje **Zveze komunistov**.

V **Svetu** samem, ki je to odločitev sicer z veliko večino sprejel, so bili tudi različni pomisleki. Vse te smo „presejali“ v dolgih (tudi do šest ur trajajočih) sejah. Na stranki smo pripravili tudi **posvet** s skupino uglednih katoliških javnih delavcev, izobražencev in teologov — tudi ta skupina se je na koncu izrekla za podporo vstopu v vlado. Teh-tali smo tudi pripombe in mnenja, ki smo jih dobivali od **Slovencev po svetu** in ki so bila pretežno odklonilna.

Kaj nas je pripeljalo k takšni odločitvi?

Že več mesecev pred volitvami nam je bilo v stranki jasno, da slovenska desnica ali desna sredina ne more računati na absolutno večino v parlamentu. Zato smo si prizadevali, da bi z **združitvijo** vseh podobno usmerjenih strank — posebej pa pomembne in močne SLS, nekdanje Slovenske kmečke zveze — dosegli vsaj relativno večino. Ta nam bi prinesla mesto predsednika vlade, s tem pa tudi možnost, da sami odločamo, s kom bomo stopili v koalicijo in v vlado.

SLS smo združitev predlagali že lani maja. Nato smo jim tik pred volitvami predlagali vsaj skupno izjavo o nameri, da se stranki po volitvah združita. Obakrat smo bili zavrjeni. Po volitvah bi to še vedno storili (in si tako pridobili mesto predsednika vlade), pa tudi takrat SLS o združitvi ni hotela nič slišati, ne da bi za to pri SKD postavljali kakšne pogoje. Zato menimo, da nikakor ne moremo (vsaj v celoti) nositi „krivde“ za prisotnost

**KATOLIŠKO SREDIŠČE
SLOVENCEV PO SVETU
SLO-61000 Ljubljana, Poljanska 2,
tel. (061) 454 246, 132 075
faks 446 135**

nekdanjih komunistov v vladi, v kateri sodelujemo tudi sami.

Sami smo se za vstop v vlado odločili predvsem na podlagi **štirih dejstev**:

1. da smo kot stranka, ki se klicuje na krščanske vrednote, **(so)odgovorni za prihodnost** Slovenije in slovenskega naroda tako v gospodarskem kot moralnem smislu,

2. da nam bo samo vstop v vlado omogočil vsaj delno **prisotnost v politiki in gospodarstvu**, kar je osnova za demokracijo in gospodarski temelj desno-sredinske usmeritve,

3. da so takšni rešitvi naklonjeni tudi naši najpomembnejši politični **partnerji v tujini** in

4. da stranka, ki bo morala v naslednjih letih okrepiti svojo krajevno mrežo ter zastaviti program širokega političnega izobraževanja odbornikov, **ne more tvegati samote** in finančno negotove poti v opoziciji.

Dobro se zavedamo, s kom smo stopili v koalicijo. Takšna rešitev gotovo ni bila nikomur pri srcu. Vendar pa odločitve po srcu niso dovolj. Svoje **koalicijske partnerje dobro poznamo**, prav tako tudi njihovo preteklost.

Liberalni demokrati so v času velikih sprememb v Sloveniji odigrali v marsičem tudi zelo pozitivno vlogo. Manj smo lahko bili z njihovo politiko zadovoljni v prvem parlamentu, ko so delovali razdiralno in brez prave smeri. Na njeno politiko seveda ne moremo vplivati, upamo pa lahko, da se bo — morda pod Drnovškovim vodstvom — ta stranka le oblikovala v stranko z evropskimi kriteriji liberalizma. To bi bilo za politično ravnovesje v Sloveniji navezadnje velikega pomena.

Pri odločanju v vladno koalicijo nas je vodila tudi **misel na prihodnost**, na politični položaj, kakršen se bo ustvaril čez štiri leta. Sedanje težnje kažejo, da se bodo postopoma oblikovale tri ali štiri stranke. To bo za politično preglednost po eni strani sicer dobro, po drugi strani pa bodo nova politična združevalna jedra vase potegnila in poskrila tudi marsikaj, kar bi sicer moralo biti po svoji zgodovinski krivdi in odgovornosti razgaljeno in razkrinkano. Stranke, za katere danes še mnogi najdejo (najdemo) ostre besede in upravičene očitke, bodo čez štiri leta

spremenjene do tiste mere nerazpoznavnosti, ko bo njim in njihovim voditeljem že težko karkoli očitati in jih za zgodovinsko krivdo klicati na odgovornost. Naenkrat se bodo pred nami znašle stranke z demokratično podobo, ki bodo pri ljudeh zbujale simpatije.

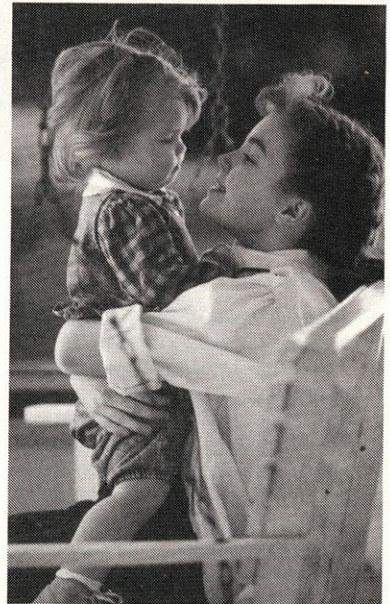
Te stranke so prav sedaj tu, v trenutku, ko se v Sloveniji postavljajo temelji gospodarskega reda, državne ureditve, ko se prerazporeja vplivna moč v medijih, politiki, državni upravi, civilni družbi in gospodarstvu — so tu, da si te deleže izbojujejo, kajti **čez štiri leta bo to prepozno**. Še več: tedaj bo zares glas vpijočega govoriti o tem, da ima ena in ista politika ali ideološka skupina monopol nad narodovim gospodarstvom in mediji.

In **kaj naj mi?** Ali naj čakamo, da se ta moč prerazporedi, ne da bi pol stoletja ignorirani desnici omogočili preživetje in dostop do tistega dela družbene moči, ki ji gre in ki jo ji odmerjajo volilci? Ali naj čakamo, da se stare strukture v prihajajočih letih za vedno zalezejo v upravo, gospodarstvo, kulturo itd.?

Pa tudi: ali naj v času narodove moralne in gospodarske stiske rajši skrbimo za to, da si ne bomo umazali rok, ali pa za to, da opravimo svoj del **odgovornosti**? Morda bi se zdelo biti v opoziciji bolj načelno, toda nekaj načelnega je tudi v tem, da sem pripravljen sprejeti soodgovornost, tudi če s tem tvegam, da bom zavržen od lastnih ljudi.

Sicer pa skriva sama **opozicija v sebi globoke pasti**. Lahko je biti v opoziciji v ustaljenih demokracijah, kjer tudi opozicija razpolaga s sebi naklonjenimi mediji, z lastnimi političnimi izobraževalnimi ustanovami, tehnično opremo, s skupino večjih politikov, strokovnjakov za različna področja, ki jih pokrivajo ministrstva, z lastnimi finančnimi viri in s podjetniki, ki so jo pripravljene podpreti z lastnim kapitalom.

SKD si mora vse to **šele ustvariti**, takorekoč iz nič. Kako naj to storimo v opoziciji? Kdo bo podpiral opozicijo, katere delovanje se — ob odrezanosti od informacij, ki je značilna za položaj opozicije v še nerazviti demokraciji —

kaj hitro sprevrže v kričavo repenčenje v parlamentu, ki ga nenaklonjeni mediji osmešijo, koristi pa ničemur in nikomur, še najmanj narodu in stranki? (Natanko to se je zgodilo z nekaterimi manjšimi Demosovimi strankami, ki so tako radikalno nastopale v parlamentu prejšnjega sklica, nato pa na volitvah tako pogorele.) Kdo v tujini bo štel za zanimivega partnerja stranko, ki je v parlamentu v opoziciji, zunaj njega pa ima praktično zanemarljiv vpliv na družbo, na gospodarstvo, na medije?

Zavedam se, da je odločitev, ki smo jo v stranki sprejeli, hkrati **velika odgovornost**. Zavedamo se, da se nam lahko tudi spridi. Šli smo v to vladno koalicijo s prepričanjem, da bo zgodovina natančna opazovalka tega, kdo je v tej narodovi stiski stopil zraven. Pa tudi z vidika prihodnosti stranke verjamemo v korak, ki smo ga storili. Zadnje volitve so pokazale, na koliki del naroda lahko desnica dejansko računa.

Poslanstvo SKD je tudi v odstiranju koprene nad **našo preteklostjo** in v isti sapi v prepričevanju ljudi, da v naši stranki nismo zaostali, ozki v premišljanjih, da ne želimo uprizarjati ideološkega nasilja itd. Da še vedno moramo — celo kristjane — prepričevati o tem.

SVOBODNA SLOVENIJA, Buenos Aires, 25. 2. 93.

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini

● POPRAVI NAPAKE.

— Ta barva preveč izstopa, nastradati, vlak je iztiril, zvbabiti priznanje, komu zvbabiti solze iz oči, zvaliti sod iz kleti, izvedeniški, izvor energije, skrival se je izza vogala, sonce je bilo izza oblaka, izza mokre pomladi je prišlo suho poletje, jačati, Jankota, Jan-kotov, graben, šaht, javorja, javor-jev, jederce, jedernat, jelšovina, je-mati v ozir, Jenkota, Jenkotov, drži se ko mila Jera, imaš kaj za jesti?, Joško, Joškota, Joškotov.

● POSTAVI VEJICE, KJER JE TREBA.

— Jaka s tem bo še križi!
— Bil je pozen večer suh in topel.
— Moj Bog kaj je pa spet?
— Joj kako me zob boli!
— Ne sladoledu se pa ne odpovem!

● POSTAVI DVOPIČJE, KJER JE TREBA.

— Doma smo imeli vrsto živali psa, mačko, morskoga prašička, kanar-čka in papigo.
— Pogledal sem skoz okno na cesti sta se prepirala dimnikarja.
— Krpan je rekel „Kar Bog da, tega se človek ne sme braniti.“

— Zarobantil je soba je bila čisto raz-metana.

— Na vrtu so se igrali otroci Jurček, Špelca, Rok in Urška.

● POSTAVI NAREKOVAJE, KJER JE TREBA.

— Mama je rekla: Če boste pridni, boste smeli na izlet.
— Če boste pridni, je rekla mama, boste smeli na izlet.
— Če boste pridni, boste smeli na izlet, je rekla mama.
— V enoumju smo živeli v demo-kraciji.
— To ti je junak!

● POSTAVI OKLEPAJE, KJER JE TREBA.

— Prodaj sem nekaj verskih listov Družino, Ognjišče, Mavrico in Našo luč.
— Pridevniki adjektivi so posebna be-sedna vrsta.
— Najvišji prelaz v Julijcih je Vršič 1611 m.
— Prešeren 1800 — 1849 je bil brez dvoma genij.
— Starec in mož je imel denar si je kupil pol klobase.

● IZBERI IZ OKLEPAJEV USTREZNI GLAGOL.

— Kako (moraš — moreš) reči kaj takega?
— Vrabček ni (moral — mogel) od-leteti.
— Blaž (mora — more) v posteljo!
— (Mogel — moral) sem te poklicati.
— Kaj pa (moramo — moremo) za to!

REŠITEV NALOG IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE NAŠE LUČI:

● **VPRAŠALNI ZAIMKI:** Kaj ima najbrž sosed? S kom sva se dolgo me-nila? Komu je dala jesti? Kdo od mojih je kovač? Od česa me bolijo ušesa?

● **MANJKAJOČI OZIRALNI ZAIMKI:** Kdor molči, devetim odgovori. Če-sar ni, še vojska ne vzame. Kogar je kača pičila, se boji zvite vrvi. Kar je Bog dal, tega naj se človek ne brani. Kdor ni grbast, je pa trobast.

● **DOPOLNJENI STAVKI:** Nihče ni brez česa dobrega. Rad bi vam nekaj povedal. Hoteli so nas nečesa obdolži-ti. Na poti nisem srečal nikogar. Ne, v malhi nimam ničesar.

● **NEDOLOČNI ALI POLJUB-NOSTNI ZAIMEK:** Nekoga moraš

vida taufer

češmin

Češmin ob gozdu spet oči odpira,
v pomladnem vetru rahlo šelesti,
na vse strani boječe se ozira,
z bodečimi rokami se lovi.

Zelenje mlado ga do tal zakriva,
z rumenim sijem gledajo oči
in v njih smehlja pomlad se, vsa igriva,
v zavese bledega neba strmi.

Na njih izginja daleč za gorami
svetlobni sij, počasi se temni,
ves kraj zastira lice ob omami,
češminov vonj po zraku valovi.

imeti rad. Potem pa še komu kaj zau-paj. Če ti ni kaj všeč, se pritoži pri očetu. Naj že vendar kdo pove kaj zani-mivega. Vedeti moramo, čemu kaj delamo.

● **VELELNIKI:** Sesekljajte čebulo. V kozico vlijte malo olja. Kozico posta-vite ne štedilnik. Ko je olje vroče, vrzite vanj čebulo. Dodajte žlico paradižnika.

● **VELELNIKI:** Glej, imej, reci, stolci, speci, postrezi, ujemi, snemi, vzemi, pojdi, vedi, bodi.

● **VEJICE:** V živalskem vrtu smo videli slone, žirafe, medvede, leve in tigre. Vse je pojedel, a je še lačen. Pravi, da veliko dela, dobro zasluži, za-dovoljno živi. Človek, ki veliko govori, veliko ve ali veliko laže. Ded je skomig-nil z rameni, češ da ne ve, kaj bi rekel.

● **VEJICE:** Gredoč iz trgovine, se je mama ustavila še na trgu. Pijanček je padel v kad, polno vina. O tem je potem, to sem sam slišal, dolgo govo-rila vsa vas. „Kajpada,“ je rekel Miha, „je bilo na njegov račun veliko smeha.“ Rok Rak, moj ded, je bil doma z Rake.

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Pravkar izšla knjiga, izključiti, izločiti koga iz družbe, izmena, izmolzen, polica je pribita nad vrati, gamsi so se pasli nad pečino, iznašel; nastopati z očitki proti komu, očitati komu; predlagati, staviti predloge; očitati komu kaj; načeti, sprožiti, postaviti, zastaviti vprašanje; predložiti, predlagati, staviti predlog, znesek vseh dohodkov, izobražen, da se izognemo posledicam, vodo sem iz-parila; igra je uspela, se je posrečila; naloga je slaba, ni uspela, se ni posre-čila, je ponesrečena; izpit napraviti, opraviti, narediti; izpit delati, biti pri iz-pitu, pri izpitu pasti, pes leži pod mizo, pod to ceno ne dam, otroci pod enim letom, izpodbosti; izpodbuditi, spod-buditi; izpodbuda, spodbuda; izpod-buden, spodbuden; voz je stal pred hišo, voz je odpeljal izpred hiše; izrab-ljen, izraziti veselje, izreden, poseben, nenavaden; izriniti koga iz hiše, izsel-jenski, izdati potrdilo; izdan, dan, napi-san račun.

● **VZROČNO PRIREDJE:** Dajte mi kaj za pod zob, kajti po želodcu mi kruli. Naj napiše, saj zna. Nehajte raz-grajati, sicer bom znorel. Ne dam mu, saj se ne zna niti zahvaliti. Učite se, sicer boste na izpitu padli.

● **POJASNJEVALNO PRIREDJE:** Majda je prišla domov vsa blatna in sicer jo je avto oškropil. Ameriški goz-dovi so bili lovišča traperjev, to so lovci na medvede, lisice ali kune zaradi nji-hovega krzna. Nenadoma je zatulila si-rena in to ob treh ponoči. Nastavili smo limanice, to je z lepivom namazane veje. To je Prešernova pesem in sicer iz njegovega prvega obdobja.

REŠITEV NALOG IZ TE ŠTEVILKE:

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Ta barva je prevsiljiva, prekričeča; iztakni-ti jo, vlak se je iztiril, izvabiti priznanje, komu izvabiti solze iz oči, izvaliti sod iz kleti, izvedenski, vir energije, skrival se je za vogalom, sonce je bilo za obla-kom, za mokro pomladjo je prišlo suho poletje, jačiti, Janka, Jankov, jarek; ja-šek, jama; javora, javorov, jedrce, jedrnat, jelševina; ozirati se na kaj, upošte-vati kaj; Jenka, Jenkov, drži se ko mila jera; imaš kaj jesti?, imaš kaj za pod zob?; Jožko, Jožka, Jožkov.

● **VEJICE:** Jaka, s tem bo še križ! Bil je pozen večer, suh in topel. Moj Bog, kaj je pa spet? Joj, kako me zob boli! Ne, sladoledu se pa ne odpovem!

● **DVOPIČJE:** Doma smo imeli vr-sto živali: psa, mačko, morskega pra-šička, kanarčka in papigo. Pogledal sem skoz okno: na cesti sta se prepira-la dimnikarja. Krpan je rekel: „Kar Bog da, tega se človek ne sme braniti.“ Zarobantil je: soba je bila čisto razmeta-na. Na vrtu so se igrali otroci: Jurček, Špelca, Rok in Urška.

● **NAREKOVAJI:** Mama je rekla: „Če boste pridni, boste smeli na izlet.“ — „Če boste pridni, boste smeli na izlet,“ je rekla mama. „Če boste pridni, boste smeli na izlet,“ je rekla mama. V enoumju smo živeli v „demokraciji“. To ti je „junak“!

● **OKLEPAJI:** Prodal sem nekaj verskih listov (Družino, Ognjišče, Mav-rico in Našo luč). Pridevniki (adjektivi) so posebna besedna vrsta. Najvišji prelaz v Julijcih je Vršič (1611 m). Pre-šeren (1800 — 1849) je bil brez dvoma genij. Starec (in mož je imel denar) si je kupil pol klobase.

● **USTREZNI GLAGOLI:** Kako mo-reš reči kaj takega! Vrabček ni mogel odleteti. Blaž mora v posteljo! Moral sem te poklicati. Kaj pa moremo za to!

izražajmo se lepo

Njegova bližina jo je sprav-ljala v zadrego. — Pogrešal je njeno bližino. — Njegova topla človeška bližina.

o

Blodni privid vročičnega človeka. — Blodna misel. — Blodni nauki. — Stopiti na blod-no pot. — Blodenje po gozdu. — Bloditi po gozdu. — Čudne misli mu blodijo po glavi. — Misel na dekle ga blodi. — Po-kazati blodečemu pot. — V vročičnih blodnjah je klical mater. — Pregarjalna blodnja. — Zaiti v blodnjak. (= Labirint.)

o

Spregledal sem njegov blef. — To ni umetnik, to je blefer. — Brijlira in blefira.

o

Kakor bob debele solze. — Vse je bob ob steno. — Reci bobu bob in popu pop. — Dober je domek, čeprav ga je za en sam bobek.

o

Sit sem ko boben. — Trebuh je napet kot boben. — Na to se razume kakor zajec na boben. — Kmetija je šla na bo-ben. — Pognati, priti, spraviti na boben. — Ne vpij, saj mi bo še bobenček počil. — Preveč bobnanja je bilo pri tej zadevi. — Dež bobna na šipe, po pločevinasti strehi. — Bobnati s prsti po mizi. — Bobnala je novico po vseh vasi.

o

Sod bobni. — Zemlja bobni pod koraki. — V zemlji je votlo bobnelo. — Reka bobni čez jez. — Prst je bobnela po krsti. — Govornik bobni z odra. — Vlak je bobneč zdrvel čez most.

Irena in njena sestra Sonja sta dekleti, ki sta se pred dobrimi dvajsetimi leti rodili v Nemčiji. Do nedavnega nista niti pomislili, da je zanju in za vso družino lahko tako usodno dejstvo, da je njun oče Hrvat in njegova druga žena Slovenka. Oče že ima hrvaški potni list, njuni mlajši polsestrici imata po materi slovenskega. Njun starejši brat, ki je poročen v Sloveniji, je seveda dobil slovenskega avtomatično. Oni dve pa sta obviseli v brezpravnem prostoru nejasnih razmer in zateglega slovenskega zakona o državljanstvu, ki ga nihče v njunem primeru ne zna razložiti tako, kot se njima zdi logično.

Poleg nemščine govorita sproščeno in tekoče le še slovenski jezik. Radi bi dobili slov. državljanstvo, ker ne more biti menda pol družine drugačnega državljanstva kakor druga polovica. In počutita se Sloveniji najbližje. Junija bo neveljaven njun rdeči potni list. Neveljaven bo tudi pred nemškimi uradi. Praktično bosta nenadoma brez veljavnih papirjev. Lahko ju država v skrajnem primeru pošlje preko svoje meje.

Na slovenskem veleposlaništvu so jima zagotovili zaenkrat le to, da bodo skušali zvedeti, kje sta in ali sploh sta prijavljeni v Sloveniji. Napotili so ju na hrvaško predstavništvo, kjer pa ju niso niti razumeli, ker sta govorili slovensko, nemško pa tam mladi konzularni uradniki še ne obvladajo. Je pač tudi za Hrvate težko vse naenkrat urediti tako, kot bi bilo treba.

Dekleti pa se sprašujeta, kaj bo z njima, če jima ne bo uspelo urediti vsega tega do roka, ko njuna sedanja potna lista ne bosta imela nobene veljave več.

da bo dom(ovina) dom(ovina)

(nadaljevanje s 15. strani)

ljivosti prejšnjega političnega režima odrekli jugoslovanskemu državljanstvu.

Danes poudarjajo mnogi, da so zapustili jugoslovansko, ne pa slovensko državljanstvo. Zakon ni ločil teh podrobnosti.

Za državo Slovenijo bi zadostovalo dopolnilo med posebnimi razlogi za podelitev državljanstva ali dopolnilo, ki bi zadevalo posebej to področje, ker je teh ljudi precej vsaj v Evropi. Vsebovalo naj bi določilo, da se vsem Slovencem na tujem omogoča poseben postopek presoje o utemeljenosti njihove zahteve, da dobijo slovensko državljanstvo. Isto velja za potomce Slovencev. Razlogi, ki naj bodo upoštevanja vredni, so: znanje pogovornega jezika, sodelovanje v slovenskih skupnostih (potrčila bi lahko izdale slovenske organizacije, društva in župnije), dokazila o vlaganju v Sloveniji (hiše, vloge v bankah, vezi s sorodniki, . . .), ipd.

Razumljivo je, da ljudje pričakujejo tudi poenostavljen postopek za Slovence in njihove potomce v izseljenstvu in zdomstvu. Marsikomu se namreč zdi nenavadno, da mora sedaj zaprositi in s celo vrsto dokumentov opremiti svojo željo, da bi postal slovenski državljan, ko pa je Slovenec od pete do glave po svojem izvoru in svojem čutenju. Ti rojaki z nerazumevanjem ugotavljajo, da je bilo veliko bolj ugodno poskrbljeno v tem smislu ob nastanku države za neslovence v Sloveniji, kakor pa za Slovence na tujem. Slovenci, ki so na lastno željo zapustili jugoslovansko državljanstvo, in neslovenci v Sloveniji pravno gledano niso bili slovenski državljani, vendar so bili eni slovenske krvi in slovenskega čutenja tudi po desetletjih bivanja na tujem, medtem ko so bili neslovenci v Sloveniji, ki so dobili slovensko državljanstvo na enostaven način, v mnogih primerih veliko manj poenoteni s slovenstvom. Marsikoga je vezalo na Slovenijo le delovno razmerje. S tem seveda ne nameravamo oporekati te in drugih ugodnosti, ki so jih prejeli prebi-

valci drugih narodnosti v Sloveniji. Iz izkušenj, kaj pomeni biti delavec na tujem in kaj pomeni človeku zavarovanost njegovih osnovnih pravic, vemo, kako je to pozitivno. Vendar prav v tem okviru opozarjamo na neko nerazumevanje problematike slovenskih ljudi na tujem, ki ga doživljamo ob razlaganju zakona o slovenskem državljanstvu in uveljavljanju njegove moči v tistih primerih, ko postane krivičen do svojih ljudi, namesto da bi ščitil njihove pravice.

Podobno je nekoliko trdo ali vsaj neokretno urejeno glede mešanih zakonov med izseljenci in zdomci. Gre za državljanstvo sozakoncev, ki niso slovenskega rodu. Ti so povečini zamudili kratek rok ugodnosti prvih nekaj mesecev, ko je bilo treba samo prijaviti svoj zahtevek za slovensko državljanstvo. V evropskem izseljenstvu in zdomstvu, še bolj pa seveda v onem na drugih celinah, pač ni mogoče v času nekaj mesecev dati uspešnega obvestila o stvareh, ki so za ljudi odločilnega pomena. Upoštevati je treba tudi dejstvo negotovosti, v kateri so živeli naši ljudje po svetu. Begale so jih novice vsakovrstne kakovosti o razmerah v bivši Jugoslaviji. In prav tako se je dogajalo tudi na začetku o novi državi Sloveniji in njeni usmeritvi. Za trezen premislek in pristop pa je potrebno imeti pravo informacijo in čas. Le kdor pozna razmere, bo lahko z gotovostjo trdil, da je upravičena želja nekaterih ljudi na tujem, da se jim omogoči posebna možnost za sprejem v slovensko državljanstvo. Za ohranitev pravnega značaja teh stvari naj opozorimo, da vsekakor še zdaleč niso izčrpane možnosti pričevanjskih dokazil o upravičenosti ali neupravičenosti zahtevkov za sprejem v slovensko državljanstvo neslovencev v mešanih zakonih na tujem. Obenem je najbrž možno ustanoviti komisijo, ki bo vse te zahtevke nekoliko podrobneje pretresla in ovrednotila argumente posameznikov. Pošteno se nam zdi, da ima nova država razumevanje za nekatere posebne razmere, ki

so se v njih znašli njeni ljudje (ali z njimi po družinskih vezeh povezani) na tujem. Prav tako pa se dogaja v nekaterih primerih potomcem iz mešanih zakonov, ker njih starši niso poskrbeli za prijavo na matičnem uradu. Danes je ta majhna napakica lahko usodna za nekatere mlade ljudi, ki se čutijo po svoji vzgoji in vezeh člane slovenske skupnosti na tujem in so tesno povezani s svojimi sorodniki — Slovenci v Sloveniji.

Dejstvo je, da je veljavnost potnih listov bivše države Jugoslavije omejena do letošnjega junija in jih Slovenija ne bo več priznavala kot veljaven dokument. Jasno je, da so ljudje, ki si ne morejo pridobiti potrebnih listin s področij, kjer divja vojna. Prav to narekuje dokaj jasno besedo o tem, kaj namerava Slovenija dati v roke tem ljudem. Bo to begunski ali morda tujski osebni dokument? Marsikaterega Slovenca zunanaj zanima, ali bo lahko prestopil po letošnjem juniju slovensko mejo z njim na poti na zaželen dopust njegov sozkonc — neslovenec, ki nima možnosti, da bi uredil svoje papirje v Srbiji ali Bosni, slovenskega državljanstva pa ne dobi, ker ne more priti kar na lepem bivat za eno leto v Slovenijo, da bi zadostil zakonskemu predpisu.

Na ta vprašanja tukaj nimamo zado-

sti jasnih odgovorov v času, ko ljudje že načrtujejo svoj dopust. Negotovost bo po vsej verjetnosti to ali ono družino odvrnila od obiska Slovenije in njenih domačih. Zato je treba odgovorno ravnati.

Se tega v zadostni meri zaveda tudi Slovenija? Vsekakor je spodbudno, ko nam napovedujejo posebno dopolnilo k zakonu o državljanstvu, po katerem bo tem ljudem omogočen sprejem med

državljane Republike Slovenije. Vendar že osnutek zakona ne obeta upoštevanja vse in celotne problematike, ker ureja samo mešane zakone. Zdi se, da imajo celo v parlament pravico vstopiti le nekatere informacije in se bo treba ponovno čez nekaj časa spopasti s problematiko državljanstva ali pa za vedno zavrtni ljudi, ki živijo na tujem, pa jim zadrhti srce ob imenu Slovenija.

(jp)

Slavica je rojena na Slovenskem, pa ni Slovenka. Njeni starši so se bili preselili iz Bosne v Velenje. Oče je dobil tam delo. Prve razrede šole je obiskovala, ko so se selili nazaj v Bosno, in v srednji šoli, ko so se po nekaj letih spet vrnili v Slovenijo. Izučila se je do konca v Sloveniji, prišla do poklica in se poročila s Slovincem.

Bila sta mlada in si obetala nekaj večji kos kruha na tujem. Več ko 25 let živita na Nemškem. Postavila sta si hišo blizu njegovega doma na Štajerskem. Ves čas sta tudi na tujem bila v slovenski skupnosti. Društvo, ki sta ga pomagala sama ustanoviti in ves čas v njem sodelujeta, je bilo okvir mnogovrstnega srečevanja slovenskih rojakov. Veliko jim je pomenilo na tujem.

V tej skupini se je naučila lepo govoriti slovensko. Ni pozabila svojih po rodu, vendar se je tako živela med Slovenci, da ji je ta dežela domača po družinskih

vezeh in po okolju, ki jo je sprejelo za svojo.

Država Slovenija pa ji je odklonila slovensko državljanstvo.

Zlatka je rojena v Srbiji. Njena zgodba je precej podobna Slavičini. Prišla je v Slovenijo že kot odraslo dekle in se zagledala v postavnega Slovenca. Poročila sta se. In odšla na tuje. Živita v kraju, kjer je bilo in je še vedno precej Slovencev.

Poleg slovenske družbe bi si bila lahko poiskala tudi drugo v klubih, ki so jih imeli drugi Jugoslovani. Vendar sta se najbolj navadila na družbo v slovenskem krogu. Tako v društvu kot tudi v katoliški skupnosti.

Njen slovenski govor je izredno lep. Komaj se sliši sem in tja kak bolj široki „e“ tam, kjer Slovenci postavljamo navadno bolj ozkega. Celo sam sem dolgo menil, da je žena slovenskega rodu.

Imata hišo na Gorenjskem, dopuste

sta vedno preživljala v Sloveniji. Otrka, rojena na Nemškem, govori izredno lepo slovenščino in v njima je zdrav slovenski narodni ponos. Sin trenutno služi v slovenski teritorialni obrambi. Vendar mati Zlatka ne ve, če ga bo mogla poleti obiskati, ker se ji lahko zgodi, da je s starim jugoslovanskim rdečim potnim listom (ki ga junija letos Slovenija ne bo priznavala več), naši vrli policaji ne bodo smeli spustiti v Slovenijo. Slovenskega potnega lista pa žena ne dobi, ker ne izpolnjuje predpisov za sprejem slov. državljanstva. Iz svoje rodne Srbije pa ne more dobiti nobenih listin, ker je vojna in poleg tega Srbija zahteva za izbris iz srbskega državljanstva več ko 2000,— DEM in dodatno za izbris iz jugoslovanskega (čeprav ta država ne obstaja več) preko 1000,— DEM.

Takega norčevanja človek ne prenese dolgo z mirnim glasom.

oglasi

● DRAGI ROJAKI, POTUJETE V ITALIJO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoředu Corso Italia, Vas prićakujemo v PALACE HOTELU***, najboljšem in najvećem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Rojaki imajo 15 % popusta. — PH-PALACE HOTEL***, Corso Italia 63, I-34170 GORIZIA, tel. 0481 / 82 166, telex 461154 PAL GO I, fax 0481 / 31 658.

V večnem mestu Rimu pa Vam je na voljo HOTEL EMONA***, prav tako z vsem komfortom (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija), sprejelo pa Vas bo slovensko osebje. Rojaki imajo 15 % popusta. — HOTEL EMONA***, Via Statilia 23, 00185 ROMA, tel. 06 / 7027827 / 70227911, fax 06 / 7028787. — Prićakujemo Vas! — Lastnik obeh hotelov: Vinko Levstik.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporoćamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pismeno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● RAĆUNALNIKI: Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

● V Celju NAPRODAJ 8 let stara hiša. Podkletena, 170 m² stanovanja, dve garaži, 625 m² zemlje. — Informacije: 003863 36 611.

● Novejše dvosobno etažno stanovanje v središču Maribora ugodno PRODAM za devize. — informacije: Augsburg, tel. 08 21 - 71 22 26.

● PRODAM komfortno in prijetno hišo (150 m² na 500 m² zemljišća) na odlični lokaciji v Mariboru (pogajalska cena 350.00 DEM). Tel. 062 / 26 - 180.

● V Celju PRODAM komfortno stanovanjsko hišo, primerno tudi za obrt (220 m²) z lepim vrtom (300 m²) v bližini centra za 200.000 mark (uradna cenitev 265.000 mark). — Dr. Slavko Peterlin, Tavčerjeva 7, 63000 Celje, tel. 063 - 26 748

● PRODAM hišo v Litiji, 35 km iz Ljubljane — možnost obrti. Informacije po 21. uri, tel. 061 / 454 - 810, 061 / 376 - 413. — Rosana Štimec, Koroški bataljon 11, 61000 Ljubljana.

Če potujete v München,
Vas prićakuje
HOTEL ERBPRINZ
Sonnenstr. 2, 8000 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan

preberite!

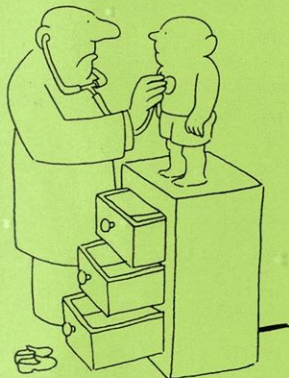
PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega.

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte, da ste Slovenci. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše lući“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati najveć 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plaćati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoće zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

vsaj majčkeno se nasmejčkajte!

Na neki mednarodni konferenci sta pri večerji sedela skupaj ameriški in kitajski delegat.

Ameriški se je obrnil h kitajskemu: „Imeti rad juha?“

Kitajec je zadovoljno prikimal.

Kasneje: „Imeti rad riba? . . . Imeti rad pečenka? . . . Imeti rad banana?“

Kitajec je vselej vljudno prikimal.

Ob koncu večerje je predsednik predstavil povabljenega govornika — omenjenega Kitajca. Ta je predaval izredno pronicljivo in v brezhibni angleščini.

Po koncu predavanja je vprašal ameriškega soseda: „Imeti rad moja konferenca?“

o

Časnikar je vprašal 95-letnika: „Oče, kako bi se počutili, ko bi vam sin zapustil deset milijonov dolarjev?“

„Še vedno starega 95 let.“

o

Zakonca sta trideset let vsak večer gledala televizijo.

Zanimivo je, koliko jih je pripravljenih nadomestiti nenadomestljive.

Milan Fridauer

Najbolj trdoživi so tisti z najmehkejšimi hrbtenicami.
Milan Fridauer

Lepega večera je rekel mož ženi: „Narediva nocoj kaj zares razburljivega.“

„Dajva,“ je bila ona takoj zato in si je predstavljala nekaj ur pri obloženi mizi v restavraciji.

On: „Zamenjajva stola!“

o

„Jaz koledarja sploh ne potrebujem: ko v trgovini kupim kruh od sobote, vem, da je ponedeljek.“

o

Pri psihiatru.

„Morali mi boste pomagati. Vsako noč sanjam, da se boksam.“

„In ste zjutraj čisto zbiti?“

„Jaz ne. Žena.“

o

Ko je dunajski kardinal Kōnig prvič uradno obiskal ZDA, so ga na letališču časniki med drugim vprašali, kaj meni o nočnih lokalih v Ameriki.

Kardinal je hotel odgovoriti zelo previdno, zato je vprašal: „Ali imate pri vas nočne lokale?“

Drugi dan je bral v krajevem časopisu velik naslov: Dunajski kardinal sprašuje ob prihodu v ZDA o nočnih lokalih.

o

Župnik se je z duhovnih vaj vrnil tako navdušen, da je na vrtu zasadil križ in nanj pritrtil listek z napisom: „Tu je pokopan stari človek!“

Čez nekaj dni je kuharica pripisala: „Žal je tretji dan spet od mrtvih vstal.“

o

Znanca na morju.

„Če stoji človek na obali tako mogočnega morja, občuti svoj popolni nič.“

„Jaz občutim isto že ob vsakem pogovoru s svojo ženo.“

o

Opozorilo na bencinski črpalki: „Ne kadite! Četudi je vaše življenje brez vrednosti — naš bencin ni.“

o

Učitelj ustavi na cesti mater nekega svojega učenca: „Vaš sin ima izredno žejo po znanju. Ali ima to od vas ali od vašega moža?“

„Pol, pol. Znanje ima od mene, žejo pa od moža.“

o

V trgovini.

„Spoštovana gospa, kako bi bilo z aparatom za pomivanje posode?“

„Ga ne potrebujem, sem poročena.“

o

„Moja žena že pol leta uganja šport, da bi bila videti mlajša.“

„In ima uspeh?“

„Ja. Sedaj ni videti več kot ženska pri trištiridesetih, ampak kot moški pri devetintridesetih.“

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 071-735-6655).

AVSTRIJA

P. mag. Janez Žnidar, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

(Tel. 0316 / 91 31 69 - 37).

Ludvik Počivavšek, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

(Tel. 0 72 29 / 88 3 56 - 3, samo ob petkih popoldne in ob sobotah).

Anton Štekl, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slov. pastoralni center, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Herrengasse 6, A-6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 23 1 00 ali 05522 - 34 85-0).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3630 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, 10, rue de la Révolution, B-6200 Châtelineau (Belgique).

(Tel. 071 - 39 73 11).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, Slovenski dom, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon.

(Tel. (1) 42 53 64 43 - fax (1) 42 53 56 70).

Martin Retelj, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalir, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 9 rue Saint Gorgon, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62. (Tel. 030 - 788 19 24,

telefax 030-788 33 39).

Slovenska katoliška misija, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62.

(Tel. 030 / 784 50 66).

Janez Pucelj, Oskarstr. 29, 4200 Oberhausen 11. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, Oskarstr. 29, 4200 Oberhausen 11. (Tel. 0208 -

64 09 76).

Martin Mlakar, Moltkestraße 119-121, 5000 Köln 1. (Tel. 0221 - 52 37 77).

Janez Modic, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Bogdan Saksida, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Stanko Gajšek, 8070 Ingolstadt, Feldkirchnerstr. 81. (Tel. 0841 - 59 0 76).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, Urbanstraße 21, 7410 Reutlingen 1. (Tel. 07 1 21 - 44 7 89).

Župnijska pisarna Slov. kath. Mission, Krämerstraße 17, 7410 Reutlingen 1.

(Tel. 07 121 - 45 2 58).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slov. dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137. (Tel. 0731 - 27 2 76).

Marijan Bečan, Liebigstr. 10, 8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3630 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan, 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 44 15 in 01 - 301 31 32).

Pisarna Slov. misije, Schaffhauserstr. 466, Postfach 771, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32, Telefax 0041 1 / 303 07 88).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).

KATOLIŠKO SREDIŠČE SLOVENCEV PO SVETU (Janez Rihar), SLO-61001
Ljubljana, Poljanska 2, tel. 061 / 454 246; 132 075; faks 446 135